THE LITHUANIAN WEEKLY
LITHUANIAN NEWS

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office of Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1789.

Publisher: Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.

Leidėjas: Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Inc.

Redakcijos ir administracijos adresas: 2211 Sarah St. Pittsburgh 3, Pa. Telefonas: HEmlock 1-3121

Lietuvių Žinios

METAI (VOL.) XIV | Kaina 5 Centai | PITTSBURGH 3, PA., KETVIRTADIENIS, 1950 BIRŽELIO (JUNE) 29 D. | Telefonas: HEmlock 1-3121 | NO. 26

AMERIKA GINA AZIJĄ

Šiaurės Korėja paskelbė karą ir užpuolė pietų Korėją. – Prezidentas Trumanas pasiuntė JAV laivyną ir aviaciją ginti Korėją. – JAV perima visą Azijos frontą į savo rankas.

VAŠINGTONAS. — Po ilgų pasitarimų su aukštais JAV valdžios pareigūnais, prez. H. S. Trumanas VI. 27 d. pasiuntė JAV laivyną ir aviaciją ginti pietų Korėją nuo rusų remiamų Šiaurės Korėjos komunistų užpuolimo. Ta proga prez. Trumanas padarė pranešimą, kuriame apkaltino Sovietų Sąjungą atviru karu. Savo pareiškime prezidentas sako, jog "aš daviau įsakymą JAV laivynui ir aviacijai paremti Pietų Korėjos kariuomenę". Tame pačiame pareiškime prezidentas sako, jog jis davęs įsakymą septintąjai laivyno flotilijai ginti Formozą nuo eventualaus užpuolimo. Tačiau jis pareikalavo kinų nacionalistus susilaikyti nuo bombardavimo ir apšaudymo žemyno, kurį dabar valdo Maocetungas. Prezidentas taip pat patvarkė, jog būtų sustiprintos JAV įgulos Filipinuose, kurios reikalui esant remtų Filipinų vyriausybę. Karinę paramą prezidentas pasiuntė ir į prancūzų Indokiniją.

Sekmadienį, po pietų (amerikiečių laiku) stiprios šiaurės Korėjos karinės pajėgos, apginkluotos rusų ginklais užpuolė pietų Korėją ir tuojau peržengė 38-ją paralelę. Šiame užpuolime komunistai naudojo aviaciją, tankus ir sunkiąją artileriją. Kadangi pietiečiai buvo užpulti netikėtai, tai ir gynybos neišvystė. Komunistai netrukus pasistūmėjo pirmyn ir užėmė 70,000 gyventojų turintį Kalsong miestą.

Tik po šešių valandų nuo užpuolimo marionetinė Šiaurės Korėjos vyriausybė per Pyongyang radio stotį oficialiai paskelbė pietų Korėjai kara. Iš nežinių užklupti pietiečiai, tačiau greitai susitvarkė ir karo ministeris į frontą pasiuntė. deja, menkiau ginkluotų, 30,000 vyrų armiją.

Kai kuriose vietose pietiečiams pasisekė komunistus atmušti, tačiau, nežiūrint to, šie sparčiai žygiavo pirmyn. Sekmadienio vakare komunistai tebuvo dvidešimt penkios mylios nuo pietų Korėjos sostinės Seoula.

Gen. McArthur veikia

Karo veiksmams prasidėjus, Korėjos prezidentas Syngham Rhee tuojau sukvietė specialų ministerių kabineto posėdį padėčiai aptarti. Gavęs visus įgaliojimus prezidentas telefonu susisiekė su Japonijos gen. gubernatorium gen. McArthuru ir prašė kuo greičiausiai atsiųsti paramos ginklais. Antradienio naktį Seoulo radijas pranešė, jog gen. McArthuras pažadėjęs pietiečiams bombonešių ir prieštankinių ginklų. Jis taip pat pasiuntęs į Korėją laivų ir lėktuvų, kurie evakuoja ten gyvenančių karinės misijos karininkų bei konsuliarinių įstaigų valdininkų šeimas.

Prezidentas tariasi

Prezidentą Trumaną karo žinia pasiekė jo tėviškėje, kur jis buvo nuvykęs praleisti savaitgalio. Jis tuoj pat lėktuvu grįžo į Vašingtoną ir turėjo visą eilė pasitarimų su savo kariniais ir politiniais patarėjais. Dean Achesonas apie prasidėjusį karą buvo painformuotas telefonu. Pirmadienį jis taip pat turėjo pasitarimą su prezidentu. Atrodo, jog šių pasitarimų išdava ir yra aukščiau minėtos Trumano pareiškimas, apie ginklų siuntimą į Korėją.

Saugumo Taryba balsuoja

Ryšium su paskutiniaisiais įvykiais Saugumo Taryba buvo sušaukta specialaus posėdžio. Rusija jame nedalyvavavo. Balsuojant amerikiečių pasiūlytą rezoliuciją, kurioje šiaurės Korėjos vyriausybė kaltinama agresyviu veiksmu, Jugoslavija susilaikė. Tuo būdu rezoliucija buvo priimta 9 balsais prieš nulį ir saugumo Taryba atsišaukė į visus JT narius, prašydama paramos klausimą sprendžiant. Tuo remdamasi JAV vyriausybė ir pasiuntė Korėjai paramos.

Europa jaudinasi

Įvykiai Korėjoj tuojau rado atgarsio ir Europos sostinėse. Anglų Žemuosiuose Rūmuose tuo klausimu pranešimą padarė pats Attlee. Šumanas turėjo specialų pasitarimą su savo Tolimųjų Rytų patarėjais. Specialius posėdžius laikė ir olandų bei vakarų vokiečių vyriausybės. Apskritai visoj Europoj jaučiamas nervingumas. Ypač jaudinasi vokiečiai, kurie bijo panašios invazijos iš Rytų Vokietijos.

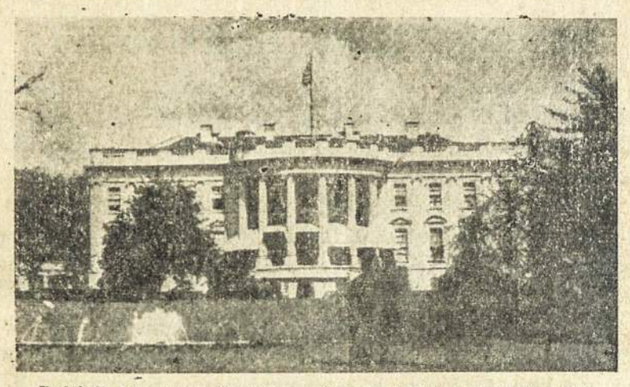

Baltieji Rūmai Vašingtone. Tenai dabar nukreiptos viso pasaulio akys.

Tarptautinės politikos sūkuriuose

Vašingtonas užpykęs ant britų. Amerikiečių vyriausybei labai nepatiko britų darbiečių vyriausybės priešiškas nusistatymas Šumano plano atžvilgiu. Tačiau Vašingtonas dabar jau visai supyko, nes atrodo britai pradėjo nerimtai žiūrėti ir į neseniai sukurtą Atlanto pakto Tarybą. Kai Trumanas JAV atstovu į tą tarybą numato skirti tokią pasaulinio masto asmenybę kaip buvusį užs. reik. viceministerį Robert Lovett, anglai savo atstovu pramato mažai kam žinomą savo pasiuntinybės Vašingtone patarėją Sir Frederick Robert Hoyer Millar.

Nauji paskyrimai. Dabartinis JAV ambasadorius Lenkijoj Waldemar Gallman skiriamas Karo Kolegijos komendanto padėjėju užsienio reikalams. Spėjama, jog naujuoju ambasadorium į Varšuvą bus paskirtas Joseph Flack, dabartinis ambasadorius Costa Ricoj.

Pasklidę gandai apie Marshallio plano administratoriaus atsistatydinimą nepasitvirtino. "Newsweek" rašo, jog nors Hoffman ir buvo manęs atsistatydinti, tačiau jis savo vietoje lieka ir toliau.

Sustiprinus Japonijos policiją. Šiuo metu Japonijos policija yra įvairiais atžvilgiai suvaržyta ir dėlto ji negali imtis realių priemonių prieš griaunamąją komunistų veiklą. Tačiau paskutiniu metu yra planuojama ją sustiprinti ir suteikti daugiau laisvės.

Komunistų darbas. Prancūzų įstaigos yra įsitikinusios, jog dviejų jų lėktuvų neišaiškintas žuvimas Persų įlankoje yra komunistų sabotažo darbas, tačiau pranešama, jog abiejų lėktuvų keleiviai daugiausia buvo antikomunistinės Bao-Dai vyriausybės Indokinijoj atstovai. Jie skridę į konferenciją, kuri prasidėjo birželio 27 d. Pau mieste, Pirenėjų kalnuose tartis dėl visiškos Indokinijos nepriklausomybės.

Trumpai. Lenkų vyriausybė tylomis atleidžia žydų tautybės tarnautojus ir valdininkus iš atsakingų valdiškų vietų. Taip pat pranešama, jog maršalo Rokossovskio įsakymu atleidžiami ir dabar lenkų armijoj tarnaują žydai karininkai.

Prancūzų Tunise stiprėja nepriklausomybės judėjimas. Tam protektorate gyveną prancūzai reikalauja Paryžių griebtis priemonių suvaldyti agitatoriams.

Harrimanas naujose pareigose. W. Averell Harrimanas amerikiečiams ir užsieniui žinomas jau nuo 1934 m., kada Rooseveltas jį paskyrė specialiu administratorium tautinės atsistatymo programos įstaigoje. Antrojo pasaulinio karo metu Harrimanas, kurį laiką dirbo Londone, vėliau ambasadoriaus titulu atstovavo JAV Maskvoj. Pagaliau buvo perkeltas ambasadorium į Londoną, tačiau neilgai ten pabuvęs grįžo į Ameriką prekybos sekretoriaus vietai užimti. Atsiradus Marshallio planui jis buvo paskirtas jo atstovu Europoje.

Šiuo metu Harrimanas gavo vėl naują paskyrimą. Nuo rugpiūčio mėn. jis perims specialaus prezidento patarėjo užsienio reikalams pareigas. Iš 59 vykdomųjų vyriausybės organų 46 turi ryšio su užsienio klausimais. Harrimano tad pareiga bus jų veiklą koordinuoti. Harrimano vietą užims buvęs jo padėjėjas New Yorko teisininkas Milton Katz. Manoma, jog jam teks dar ir atstovauti JAV Atlanto pakto taryboje, nes buvęs užs. reik. vicemin. Lovett, kuris buvo kviečiamas tai vietai užimti atsisakė. A. E.

SAVAITĖS ŽINIOS TRUMPAI

atstovybės narių skaičių, JAV vyriausybė iš Rumunijos visiškai atšaukė savo karo atašė ir jo bendradarbius.

° Prieš kiek laiko su dideliu džiaugsmu iš Vokietijos į Izraelį išvykę žydai pradeda grįžti atgal, nes, pasak jų, ten neįmanomos gyvenimo sąlygos.

° Anglijos darbiečių vyriausybė nutarė nedalyvauti prancūzų iniciatyva suruoštoji ir dabar vykstančioje Vakarų Europos valstybių konferencijoje, ryšium su anglių ir plieno pramonės sutarptautinimu.

° Italijos krikščionių demokratų partija sutarė priimti žemės reformos planą ir tuo būdu jis atsidūrė parlamente. Pagal planą 2,550,000 akrų dirbamos ar blogai dirbamos žemės būtų atimta iš dabartinių savininkų ir atiduota bežemiams ir mažažemiams.

° Paprastai gerai informuota ARI žinių agentūra iš Vatikano praneša, jog birželio 9-10 d. Vengrijoj suareštuoti 322 kunigai ir 600 vienuolių. Pagal pranešimą komunistinė Vengrijos policija staiga įsilaužė į kunigų gyvenamuosius butus ir vienuolynus (net per langus) ir davę tik valandą laiko susitvarkyti juos suėmė.

° Iš Vokietijos pranešama, jog ten visi didesni keliai, geležinkeliai ir tiltai yra ruošiami užminavimui. Nors šiuo metu šitie strategiškai svarbūs punktai nėra užminuojami, tačiau padaryti visi kiti pasiruošimai reikalui esant kuogreičiausiai juos užminuoti ir išsprogdinti. Iš kitų šaltinių pranešama, jog panašūs pasiruošimai vykdomi ir kituose Europos kraštuose.

° Sklinda gandai, jog vengrų komunistinė vyriausybė sutikusi iškeisti kalinamą Vogeler į vengų tautos relikviją — Šv. Stepono karūną.

° Respublikonų senatoriai įteikė pasiūlymą nubraukti iš Marshallio plano fondą Anglijai skiriamos sumos 340 mil. dol. jei socialistinė Anglijos vyriausybė neprisidės prie Schumano plano.

° JAV senatas ir atstovų rūmai priėmė federalinio socialinio įstatymo papildymą, pagal kurį senatvės ir našlių pensijas gaus 10 mil. gyventojų daugiau.

° JAV kongresas priėmė įstatymą, kuriuo pusei metų pratęsiama butų nuomų kontrolė. Prez. Trumanas įstatymą taip pat jau pasirašė.

° Iš Berlyno pranešama, jog per pusantrų metų iš sovietų zonos į vakariečių zonas atbėgo 85.000 vokiečių.

° Iš Vašingtono ateinančiomis žiniomis, komunistinei Rumunijos vyriausybei pareikalavus JAV sumažinti savo karinės

Į AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ VISUOMENĘ

SKELBIAMAS ALRKF 31-masis KONGRESAS

Šiuomi pranešame Amerikos lietuvių katalikų visuomenės žiniai, kad Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos 31-sis kongresas įvyks šiemet rugsėjo 30 ir spalio 1 dienomis Pittsburgh, Pa. Kongresas bus pradėtas pamaldomis Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj, o posėdžiai bus William Penn viešbutyje. Antrą kongreso dieną Pittsburgho Lietuvių Kunigų Vienybės provincijos rūpesčiu vyskupijos katedroje rengiama Šventoji Valanda. Po pamaldų katedros vidurinės mokyklos auditorijoj bus kongreso paskutinis — iškilmingas posėdis, kuriame visi, kad ir ne delegatai, galės dalyvauti.

Kongresą rengia Centro Valdyba, susitarusi su A. L. R. K. Federacijos Pittsburgho apskritim. Todėl tikimės, kad tiek kongreso programa, tiek jo pramogos bus įdomios ir patrauklios. Kad kongresas būtų gausingas, organizacijos, kuopos skyriai ir draugijos prašomos siųsti savo atstovus. Federacijos konstitucija nurodo, kas ir kiek astovų į kongresą siunčia. Jei kas konstitucijos neturi, tesikreipia į A.L.R.K. Federacijos sekretoriatą (2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.) ir ją gaus. Ir visais kitais kongreso reikalais tuo tarpu reikia kreiptis į šį sekretoriatą.

ALRKF skyriai ir apskritys prašomos nominuoti kandidatus į Centro Valdybą — ir nominuotųjų vardus siųsti sekretoriatui. Iš skyrių ir apskričių nominuotųjų kandidatų kongresas renka ALRKF Centro Valdybą.

Oficialiai skelbdami ALRKF 31-mąjį kongresą ir turėdami galvoj, kad šie metai yra Šventieji Metai, visa savo energija raginame lietuvių katalikų visuomenę dėtis prie bendro darbo tinkamai kongresą prirengti, kad jis sustiprintų mūsų vieningumą ir pastangas sėkmingiau tarnauti Dievui ir Tėvynei. Mes negalime užmiršti nė skaudžios šiandieninės lietuvių tautos padėties, kuri reikalauja iš mūsų ir didelių darbų ir karštų maldų, kad Viešpats ją ištrauktų iš ateistinio komunizmo nasrų, kad išgelbėtų jos gyvybę. Ir šiame šventame reikale ALRKF 31-mas kongresas turės būti mūsų kelrodžiu ir įkvėpėju.

Tad renkimės svarbiam įvykiui — ALRKF kongresui.

Prel. Jonas Balkūnas
ALRKF dvasios vadas
Stasys Pieža,
pirmininkas
Leonardas Šimutis,
sekretorius
Kun. Ignas Albavičius,
iždininkas.

JAV - TIKROSIOS LAISVĖS ŠALIS

"Visi žmones yra lygūs; jiems Kurėjas yra suteikęs neatšaukiamas teises,: gyventi, būti laisvam ir siekti laimės; šioms teisėms užtikrinti yra sudaromos vyriausybės, kurių teisėti įgaliojimai išplaukia iš valdomųjų sutikimo".

Tai ištrauka iš Thomo Jeffersono paruoštos ir 1776. 7. 4. priimtos deklaracijos, skelbiančios nepriklausomas Jungtines Amerikos Valstybes. Todėl liepos 4 d. yra brangi ir svarbi netik amerikiečiams, bet ir visoms pasaulio tautoms, nes tą dieną Naujajame žemyne buvo uždegtas laisvės žibintas, tikrosios neveidmainingos demokratijos ugnis, kuri jau 174 metai šviečia vergijos, karų ir priespaudų keliu žengiančiai žmonijai. Liepos 4 d. šventė svarbi dar ir dėlto, jog kartu su laisvės paskelbimu tą dieną buvo paskelbta žmogaus ir piliečio laisvių deklaracija, kuri kiekvienam žmogui suteikė apsisprendimo teisę valstybiniame, tautiniame ir asmeniniame gyvenime.

Laisvės sargyboje

Charakteringiausias amerikiečių tautos bruožas yra laisvė. Amerikietis kovojo ir kovos už savo brangiausią turtą — laisvę, tiek politiniame, tiek visuomeniniame, ar asmeniniame gyvenime. Amerikiečių tauta laisvę supranta pilna to žodžio prasme — kaip atskiro individo ir visos žmonijos dvasinio ir materialinio tobulėjimo pagrindą. Visagalio žmonėms ir tautoms įdiegta laisvės meilė amerikiečių tautos buvo teisingai suprasta ir ji tapo amerikiečio idealu. "Nežinau, kurį kelią pasirinks kiti, bet man pasirinkimas jau aiškus: Duokite man arba laisvę, arba mirtį", jau 1775 m. pareiškė Patric Henry. Tik laisvę laikydamas visokio bendradarbiavimo ir pozityvios kūrybos pagrindu ir F. D. Rooseveltas 1941 m. paskelbė keturias laisves: žodžio laisvę, religijos laisvę, laisvę nuo skurdo ir laisvę nuo baimės. Jau 174 metai amerikiečių tauta žengia tos tikros, nemeluotos laisvės keliu ir yra pavyzdys visoms pasaulio tautoms ir valstybėms.

Laisvę amerikiečių tauta brangina dėl dviejų dalykų. Reikia pažymėti, jog pirmieji amerikiečiai, neatsižvelgiant į jų tautybę, religiją ar politines pažiūras, buvo tarp savęs sujungti laisvės troškimo. Tai buvo tie, kurie negalėjo pakęsti Europoje tuomet viešpatavusio žiaurumo, netolerancijos, valstybių despotizmo ir persekiojimo dėl religijos, tautybės, pasaulėžiūros, politinio įsitikinimo. Visi jie vyko į Naująjį pasaulį, trokšdami religijos, minties, žodžio laisvės. Tačiau naujųjų amerikiečių kelias nebuvo rožėmis klotas. Valstybinės ir individo laisvės idealui grėsė dideli pavojai, tiek iš anglų, tiek iš kai kurių pačių naujųjų ateivių pusės. 1776 m. paskelbtoji deklaracija per septynerius žiaurų kovų metus metus buvo aplaistyta daugelio kilnių, laisvę už vis labiau mylinčių amerikiečių krauju. To neužteko. 1861 — 1865 m. kovoje tarp šiaurės ir pietų valstybių vėl tūkstančiai amerikiečių paaukojo gyvybes už savo idealus. Šie du dalykai: tikrosios laisvės meilė ir už ją pralietas kraujas amerikiečių tautai yra tarsi jos senolių testamentu paliktas turtas, kurį jie ir dabar visomis priemonėmis gina. Nors, ilgainiui, įvairių tautybių naujakuriai susiformavo į vieną tautą, tačiau visų jų bendras laisvės troškimas tapo naujosios amerikiečių tautos charakteringu bruožu.

Kovoje dėl mažųjų tautų laisvės

Mylėdama laisvę amerikiečių tauta, visai priešingai kitoms didžiosioms tautoms, jos nepavydi ir kitiems. Dar daugiau. JAV gerbia netik didžiųjų bet ir pačių mažiausių tautų laisvę ir nepasiduoda pagundai jas suvirškinti, nors kartais dėlto turi ir didelių nemalonumų. Kaip ir prieš 174 m. taip ir dabar visi laisvės trokštantieji, negalėdami jos rasti savo užgrobtose tėvynėse, ją randa ne kur kitur, tik JAV. Tačiau Amerika gelbsti netik pavieniams ašylio ieškantiems pabėgėliams. Ji tvirtai laikosi ir savo principų, kurių vienas iš svarbiausių — teisė kiekvienai tautai pačiai apsispręsti savo likimą. Ypatingai didelių nuopelnų amerikiečių tauta turi kovoje už mažųjų tautų teisę ir laisvę. Keturiolika Vilsono punktų daugeliui mažų valstybių padėjo išsikovoti laisvę ir nepriklausomybę. Jų tarpe ir Lietuvai. Apskritai lietuvių tautos likimas paskutiniu metu yra labai tampriai susijęs su JAV ir amerikiečiais. Jau carų okupacijos laikais tūkstančiai lietuvių dėl religijos, spaudos ir kitų laisvių varžymo rado prieglobstį žvaigždėtosios vėliavos krašte. Lietuvai vos pradėjus žengti laisvės keliu pirmoji į pagalba atėjo taip pat amerikiečių tauta, tiek moraliai — pripažindama Lietuvos nepriklausomybę, tiek medžiaginiai — remdama įvairiomis aukomis.

Nuo savo principų amerikiečiai neatsisako ir šiandien. Katurios Roosevelto laisvės, Atlanto Charta, Jungtinių Tautų Organizacija, pagaliau Atlanto paktas yra ne kas kita, kaip JAV kovų dėl laisvės reiškiniai. Iš kitos pusės tai yra garantija mažoms tautoms, jog jos nebus užmirštos, ar joms bus pritaikinti laisvei priešingi įstatymai. Nepripažinimas mažųjų valstybių aneksijos, tremtinių šelpimas bei jų apgyvendinimas JAV yra praktiška tos garantijos išraiška. Ir kol švies laisvės statulos švyturys, tol liepos 4 d. bus netik amerikiečių, bet ir visų pavergtų tautų laisvės triumfo diena.

A. Erdvilas

"L. Ž." REDAKTORIUS IŠVYKO ATOSTOGŲ.

"Lietuvių Žinių" redaktorius T. Barnabas Mikalauskas, birželio 23 d. išvyko ilgesnėms atostogoms į Kennebunk Port, Maine. Jis atostogose išbus apie mėnesį laiko.

LIETUVIŲ ŽINIOS
Savaitinis Laikraštis
Leidžia
Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Ink.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEmlock 1-3121

Jungt. Valstybėse metams.....$3.00
Jungt. Valstybėse pusmečiui.... 1.50
Užsieny metams 4.00
Užsieny pusmečiui 2.00

Skelbimų kainos sulig susitarimo

LITHUANIAN NEWS
Weekly Publication
Issued by the
Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEmlock 1-3121

Subscription Rates:
In U. S. A., one year.....$3.00
In U. S. A., six months..... 1.50
Other countries, one year..... 4.00
Other countries, six months.... 2.00

Advertising rates on application

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office at Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1879.

NUSIKALTIMAS LIETUVYBEI

Jautrios sąžinės lietuviai yra labai susirūpinę lietuvybės išlaikymu tarp lietuvių, beveik po visą pasaulį dabar išsiblaškiusių. Siūlomos ir vartojamos įvairios priemonės šiam tikslui siekti.

Žinoma, suaugusiems gresia mažesnis pavojus nulietuvėti. Bet jaunimui, ypač vaikučiams, šis pavojus yra nepaprastai didelis. Jau dabar mes matome šiuo reikalu skaudžius ir neigiamus reiškinius.

Ką bekalbėti apie nuo seniau čia begyvenančių lietuvių vaikučių nemokėjimą lietuvių kalbos, jei jau turime ir naujai atvykusių lietuvių šeimų, kurių vaikai namie nebevartoja lietuvių lietuvių kalbos(!) O kalti čia tėra tik lietuviai tėvai(!) Šitoks tėvų elgeesys yra tautinis nusikaltimas, — net tautinis kriminalas!

Juk lietuvybei išlaikyti pagrindinė priemonė tėra lietuvių kalbos vartojimas ir jos mokėjimas.

Šalia kalbėjimo lietuviškai namie, labai ir labai svarbus dalykas jaunimui, ypač vaikams, yra lietuviška knyga ir lietuviškas laikraštis.

Tam reikalui padėti ir buvo pradėta leisti vaikams "Eglutė". Bet daugelio tėvų ir net atsakingų visuomenės veikėjų, garsiai šaukiančių apie lietuvybę, "Eglutės" būtinumas nenorimas tinkamai suprasti ir paremti. Pinigų stoka čia neturi jokios reikšbės. Kad šeima savo vaikų lietuviškai sąmonei plėsti negalėtų metams paskirti 3 dol., yra melas! Visokiems nebūtiniems niekams išleidžiama dešimtimis dolerių, tik pagailima tų 3 dol., neužsakant mažiesiems "Eglutės".

O ir visų patrijotiškų laikraščių, rodos, taip pat turėtų būti šventa pareiga šį vaikų laikraštį proteguoti. Kas gi po kelių dešimčių metų beprenumeruos lietuviškus patrijotinius laikraščius, jei dabartinė jaunoji karta nebus pripratinta prie lietuviško laikraščio, prie spausdinto lietuviško žodžio!?

Taip pat ką galvoja įvairios lietuviškos ir katalikiškos organizacijos, jei jos į vaikų lietuvybę taip šaltai ir nejautriai žiūri?!

Jaunimas, kaip niekas kitas, yra apsuptas glušinančios nelietuviškos aplinkumo ir įtakos. Dėl to neturi būti nieko gailimasi tam, kas lietuviškąją ugnelę jaunime palaiko ir kursto.

"Eglutė", vaikų laikraštis, ir yra viena iš tokių didžiųjų priemonių.

Bet "Eglutė" juk laikosi tik iš savo skaitytojų prenumeratos. Ji ne biznio laikraštis, dėl to ir negauna jokių kitokių pajamų. Taigi jos ekonominės šaknys tėra tik prenumerata. Tai turėtų suprasti vsi, kuriems lietuvybė yra tautinės gyvybės reikalas, o ne tuščias šūkavimas ir ne draugijos "prezidento" vietos medžiojimas.

Nenorinčius šio reikalo suprasti galime drąsiai pavadinti lietuvybės duobkasiais. A.

KORĖJA - ANTRASIS SARAJEVAS?

Naujasis Kremliaus triukas, (o kad tai Kremliaus darbas, niekas neabejoja), atrodo buvo netikėtas netik paprastiems žmoneliams, bet ir... JAV vyriausybei. Už tokį neapdairumą Pittsburgho dienraštis "Pittsburgh Press" net išbarė JAV vyriausybę. Žinoma, tas truputį komunistiškai skamba, tačiau faktas lieka faktu, jog sovietai nesnaudžia. Nepasisekė Berlyno blokada, jie bandė suruošti Sekminių pučą. Tačiau ar šis karo įžiebimas Korėjoj yra panašus triukas į anuodu atveju? Galbūt, o gal ir ne. Padėtis, bent šias eilutes rašant, yra tokia komplikuota, jog bet kokius sprendimus sunku daryti. Viena tik aišku: rusai turi planą. Kokį..?

— — — — — —

Su šia karo pradžia Korėjoj, geriau su slaptuoju rusų planu, labai tampriai susijusi Jungtinių Tautų ir JAV laikysena.

Ypač nejaukioj padėtyj Korėjos karo akivaizdoje stovi Jungtinių Tautų Organizacija su Saugumo Taryba priešaky Šis Kremliaus rankos diriguojamas konfliktas gali joms suduoti paskutinį smūgį. Ir štai dėlko. Pirma — šiuo metu JT, nedalyvaujant jų darbuose sovietams, pergyvena savo krizę. Antra — ši pasaulinė organizacija tokio įvykio akivaizdoje privalo veikti. Tačiau.., ji neturi jokios apčiuopiamos galios. Vien rezoliucijų neužtenka, o antra vertus, sovietai yra aiškiai pabrėžę, jog visi nutarimai, jai nedalyvaujant padaryti, jos nesaisto. Tačiau buvo priversta veikti, nes pietų Korėja juk yra jos globoje. Ji net ir demokratinius rinkimus pravedė JT komisijai stebint. Tačiau ligi šiol visas jos veikimas pasireiškė tik tiek, jog ji priėmė rezoliuciją, kurioje pareiškiama, kad pietų Korėjos užpuolimas yra agresijos aktas ir visi JT nariai kviečiami palėti konfliktą išspręsti. Ką toliau daryti, turbūt nė pats Trygve Lie nežino...

— — — — — —

Tačiau tą žino JAV vyriausybė. Ji greit sumojo pasinaudoti nelabai tvirtai ant kojų stovinčia JT Organizacija ir šia proga netik parodyti, jog nieko nebijo, bet dar daugiau įsitvirtinti Azijoj, kurią buvo jau beveik prarandanti. Tą patvirtina Trumano pareiškimas, kuriuo jis praneša, jog jis netik pasiunčęs savo aviaciją ir laivyną pietų Korėjai ginti, bet į savo "globą" paėmęs Filipinus, Indokiniją ir net Formozą.

Šį žingsnį amerikiečiai žengė, žinoma, nevisai iš malonumo. Jie kitaip padaryti negalėjo, nes anot oktrdų ministerio pirmininko: "Visų akys šiuo metu nukreiptos į Vašingtoną. Jei jis nusileis, Vakarų prestižas bus visiems laikams kritęs". O tuomet "Pittsburgh Press" žodžiais tariant — "Dieve, saugok civilizaciją".

— — — — — —

Pabaigai tyčiomis pasilikome klausimą, kuris ryšium su Korėjos karu beveik kiekvienam šovė į galvą: Ar tai trečiojo pasaulinio karo pradžia? Ar Korėja bus antrasis Sarajevas?

Žinomas amerikiečių žurnalistas Karl H. Von Wiegand, nagrinėdamas tą klausimą sako: "it is the beginning — tai yra pradžia". Tačiau apie "oficialaus" karo pradžią kalbėdamas jis prideda įdomią pastabą ir būtent, tai pareis daugiausia nuo Amerikos išmintingumo. Su tuo galima sutikti, bet... sovietai nesnaudžia, o amerikiečiai pradeda nebenusileisti...

ŠV. PETRO TIKĖJIMAS

Kiekvienais metais, birželio 29 dieną Bažnyčia švenčia Apaštalų kunigaikščio Šv. Petro šventę. Tai yra pirmojo Popiežiaus, Kristaus vietininko ant žemės šventė. Todėl ji ypač Romoje Šv. Petro bazilikoje labai iškilmingai švenčiama. Kad ši šventė mums taip sau nepraeitų, įsigilinkime bent į vieną šventojo dorybę ir patys stenkimės tą dorybę ugdyti savyje. Tarp kitų Šv. Petro dorybių mums labiausia į akis krenta jo tikėjimas be jokių rezervų, pagrįstas meilės darbais.

"Sek mane, o aš tave padarysiu žmonių žveju"!

Simonas Petras buvo žvejys. Vieną dieną į jo laivą įlipa žmogus ir moko susirinkusius žmones. Petras prieš kurį laiką su juo jau buvo kalbėjęs. Dabar šis žmogus jam sako: "Sek mane, o aš tave padarysiu žmonių žveju". Petras palieka savo valtį, tinklus, gimtąjį kaimą ir seka Kristų. Jis neklausinėja ar Jėzus yra pilnas Šventosios Dvasios, kaip Elijas ar Jonas Krikštytojas. Jis pasitiki juo ir viską palikęs jį seka.

Šis be jokių rezervų tikėjimas ir mus šiandieną labai reikalingas. Jei pilno pasitikėjimo Dievu neturėsime išblės mūsų tikėjimas. Jei Kristaus šaukiančio į dvasinį ar vienuolinį luomą nepaklausysite, nenorėsite atsižadėti savęs, savo turtų, šeimos ir giminių, tai greitai mums pritruks ir gerų kunigų bei vienuolių. Jei Kristus tau sako, sek mane, tai ir sek jį, o jis tave viskuo aprūpins.

"Viešpatie, leisk man ateiti pas Tave!"

Vieną naktį, kada apaštalai plaukdami per audringą Genezereto ežerą jau buvo nustoję išsigelbėjimo vilties, tolumoje ant šėlstančių bangų, jie pamatė ateinantį žmogų. Jie pamanė, kad tai šmėkla ir išsigandę sušuko. "Nesibijokite, tai aš esu!" Suramino juos Jėzus "Viešpatie, jei tu esi leisk man ateiti pas Tave" sušuko, pilnas pasitikėjimo, Petras. "Ateik!" Ir Petras išlipa iš laivelio ir eina pas Jėzų, bet ateina didelė banga ir jis išsigąsta ir pradeda skęsti. "Viešpatie, gelbėk"! Jėzus paduoda jam ranką ir abu įsėda į laivelį. Audra nutilsta ir jie pasiekia krantą.

Kiek kartų ir mes blaškomės audringoje savo aistrų jūroje ir jau prarandame viltį jas nugalėti. Bet štai, pasirodo mūsų mintyse Jėzus ir mes jo išsigąstame. Jis pažvelgia į mūsų nuodėmių iškankintas širdis ir mus suramina. "Nesibijokite, tai aš esu!" Tada mes drąsiai einame pas Jį. Einame prie šv. Sakramentų, bet naujiems aistrų uraganams pakilus pradedame skęsti. Tada Jėzus paduoda mums savo ranką ir audros nurimsta ir mūsų siela atsiranda saugioje vietoje.

"Viešpatie, pas ką eisime!"

Vieną kartą Kristus kalbėjo: "Kas valgys mano kūną ir gers mano kraują, tas gaus amžinąjį gyvenimą. Kas nevalgys mano kūno ir negers mano kraujo, tas neturės dalies su manimi Dangaus karalystėje." Išgirdę šiuos žodžius žmonės pasipiktino ir išsiskirstė. Pasiliko tik svyruoją apaštalai. Jėzus juos paklausė: "Ar ir jūs norite eiti šalin?" Visiems tylint pakyla Petras ir sako: "Viešpatie, kur mes eisime, Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius!"

Šie Petro žodžiai prisimintini ir mums žemės "išminčiams", kurie nenorime nusilenkti Dievo apreikštoms tiesoms, kurių nesupranta mūsų protas. Kai abejonės ateina sakykime su šv. Petru: "Kur mes eisime, Viešpatie, nuo Tavęs, nes Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius!"

"Štai, mes viską palikome!"

Petras įtikėjęs į Kristų viską paliko, dėl to savo tikėjimo vedamas kartą jį paklausė: "Štai, mes viską palikome, kas mums už tai bus?" "Jūs sėdėsite su manimi Dievo Tėvo dešinėje ir teisite dvyliką Izraelio giminių".

Taip ir mes, kurie viską dėl Jėzaus meilės ir Jo mokslo palikome, arba žadame išsižadėti galime paklausti. "Koks už tai bus mums užmokestis?" Mes gausime atlyginimą šimteriopai didesnį aname gyvenime, nes tai yra pažadėjęs savo sekėjams pats Kristus.

"Geriau reikia klausyti Dievo Dievo nei žmonių!"

Šv. Petro tikėjimas pasireiškia darbais. Jis vykdo jam Kristaus pavestąsias pareigas. Gavus Šv. Dvasią, jis pirmas prabyla į minią ir pirmu savo pamokslu atverčia tris tūkstančius žmonių. Žydai jį suima, plaka, kankina ir uždraudžia jam skelbti Jėzaus mokslą, o jis jiems atsako: "Geriau reikia Dievo klausyti nei žmonių".

Pažiūrėkime dabar ar mūsų tikėjimas pagrįstas darbais. Ar mes turėdami progą rūpinamės skelbti Kristaus mokslą? Ar mes pajuokiami, niekinami ir į blogą vedami atsakome: "Geriau Dievo klausysime negu žmonių!"

"Aš nesu vertas mirti kaip Kristus."

Paskelbęs Kristaus Evangeliją Palestinoje ir Mažoje Azijoje šv. Petras nuvyko į viso pasaulio sostinę Romą ir čia įkurė savo įpėdiniams sostinę. Bet ir čia be kentėjimų jis neapsieina; nuteistas mirti ant kryžiaus jis nuolankiai prašo: "Aš nesu vertas mirti kaip mano mokytojas, dėl to mane prikryžiuokite žemyn galva".

Taip mirė Romoje Genezereto ežero žvejys, gilaus tikėjimo žmogus, Apaštalų kunigaikštis, pirmasis Popiežius — šv. Petras. Ar mes taip tikime, kaip jis tikėjo ir ar mes norėtume taip mirti už savo tikėjimą?

T. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

Mūsų mažieji linksminasi niūriam Vokietijos stovyklų kieme.

Lietuviai kitataučių akimis žiūrint

Stockholm (LAIC) — Vietos "Latvju Zinias" birželio 1 d. numery įsidėjo Janio Poriečio straipsnį apie Amerikos Lietuvius.

Autorius pažymi, kad lietuvių Amerikoje esama apie milijonas, gi naujai atvykusių apie 18,000. Čikagoje gyvena 100,000 lietuvių, apie 10 didelių laikraščių su gražia informacine medžiaga ir literatūra. Naujorke esą leidžiama "Vienybė", kurią redaguoja "idzejnieks J. Tyšlieva", ir "Keleivis", redaguojamas Michelsono; Čikagoje išeina L. Šimučio redaguojamas "Draugas", Bostone "S. Sudzedelio" redaguojamas "Darbininkas", "Aidus" redaguoja A. Vaičiulaiitis, "Dr. K. Pukštis ir kiti".

Esama daug lietuviškų radio programų. Čikagoje ir Bostone veikią teatralai, pav., Bostone veikianti dramos studija su 25 auklėtiniais. Yra chorai; Metropolitan operoje dainuoja Stoškaitė ir Kaskas, "Čikagoje tenors Pjotrovskis".

Lietuvių organizacinė veikla gyva. ALT yra centralinė politiška organizacija, "kurioje sutelpa keturios didelės politinės partijos; katalikai, socialdemokratai, liberalai ir tautininkai. Ypatingai stiprūs (seviški spėcigi) čia socialdemokratai, kuriuos remia seni lietuviai — 1905 m. emigrantai. Komunistams nevyksta. Toliau aprašoma Bostono kolonija.

LATVIAI ĮSISTEIGĖ INFORMACIJŲ BIURĄ

Stockholm. — Čia pradėjo veikti Latvių Informacijinis Biūras, kuris leidžia anglų kalba "Information on Conditions Behind the Iron Curtain". Pažymėtina, kad biūro atstovais ir prenumeratų rinkėjais sutiko būti įvairūs asmenys, gyvenę JAV, Kanadoje, Anglijoje, Australijoje, Brazilijoje, Vokietijoje, Olandijoje, Danijoje ir Norvegijoje.

Kol kas, biuletenis leidžiamas dusyk į bėnesį ir mimeografuojamas.

"Baisaus Birželio" proga, išleistas numeris, kame tilpo Osvaldo Freivaldo straipsnis "Three Times Invaded Within 30 years". Jame naudojamasi LAIC medžiaga, bet koncentruojamos žinios iš Latvijos. Taipgi tilpo V. Kašubos (lietuvio dailininko) medžio drožinio Šv. Veronika nuotrauka. Be to, telpa straipsnis apie vergų darbo sistemą, komentuojami Maskvos radio melai, paskelbtas baltiečių moterų atsišaukimas.

Dar reikia 5000 lietuvių atvežti ir 3000 ligonių bei paliegėlių likusių Vokietijoje, sušelpti. Skirkite nors dalį pelno iš rengiamų pramogų, ekskursijų, gegužinių ir kitokių pobūvių mūsų ligoniams pagelbėti. Aukas siųskite BALFui.

Lietuviai PENKIVOSE KONTINENTUOSE

° Birželio 24 — 25 dienomis Baltimorėje įvyko Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros metinis seimas. Gi birželio 26 d. prasidėjo Susivienijimo Lietuvių Amerikoj (SLA) ir Tėvynės Mylėtojų draugijos seimai.

° K. Čibiras (Verax), žinomas mūsų žurnalistas, plačiai išgarsinęs mūsų vardą Pietų Amerikoje, šiemet švenčia 25 metų spaudos darbo sukaktuves.

° Juozas ir Katarina Ambrazai, gyveną Montrealyj, jau virš penkiasdešimčiai lietuvių tremtinių sudarė galimybę atvykti į Kanadą. Visi atvykusieji žiūri į juos kaip į geriausius savo geradarius. Jie niekam neatsisako ištiesti pagalbos ranką.

° Adv. J. Totoraitis, vedęs K. Leimonaitę (Dr. Leimono seseri), puikiai įsitaisė Bototoje, Kolumbijos sostinėje. Žmona dirba universitete, o advokatas dar Europoje būdamas, įsigijo praktišką specialybę — tapo dantų techniku ir dabar puikiai verčiasi šioje srityje.

° Dr. A. Paplauskas — Ramūnas dėstąs Ottawos ir Montrealio universitetuose, pakeltas į Associate Professor laipsnį. Tai pirmas šiame krašte lietuvis, kuriam pavyko greitai įkopti į mokslo pasaulio viršūnes.

° Iš spaudos jau išėjo "Lietuvių Dienų" gegužės mėn. numeris. Kaip ir pirmesnieji, taip ir dabartinis šio magazino numeris nepaprastai gražiai iliustruotas vertingomis nuotraukomis iš Amerikos lietuvių ir kitų kraštų mūsų brolių gyvenimo.

° Nešeniai Brooklyne pasirodęs "Lietuvių Kelio" savaitraštis savo 15 nr. jau išleido nuosavoje spaustuvėje spausdintą.

° Žinomas mūsų muzikas prof. Bacevičius New Yorke atidarė vasaros muzikos kursus, kurie pradėjo veikti birželio 15 d. Kursai apima keturias klases: pianą, kompoziciją ir kt.

° Iš neoficialių šaltinių pranešama, jog VLIKe vyksta neesminiai pasikeitimai. Kalbama taip pat apie pasiuntinybės atsteigimą Vakarų Vokietijoj.

° Operos solistas Vladas Ivanauskas Brooklyne ruošiasi atidaryti dainavimo studiją.

° Rugpiūčio mėnesyj prie Clevelando įvyks JAV gyvenančių moksleivių ateitininkų vasaros stovykla — studijų savaitė. JAV moksleiviu ateitininkų vadovybė jau dabar stovyklai pradeda ruoštis.

° Birželio 12 — 14 dienomis Edinburge įvyko Škotų Lygos Europos Laisvei Ginti organizuotas ABN (Antibolshevistic Block of Nations) kongresas Lietuvius jame atstovavo ABN Centrinio komiteto narys J. Gutis ir Lietuvių Sąjungos Anglijoj atstovas J. Senkus.

° Iš Europos gautos nepatikrintos žinios, jog okupuotoje Lietuvoje mirė žinomas mūsų poetas Antanas Miškinis. Tai buvo talentingas ir daug žadantis poetas.

° Du Bois, Pa. lietuvių kolonija birželio 18 d. šventė savo susiorganizavimo 50 m. sukaktį. Ta proga buvo iškilmingos pamaldos ir jaukus minėjimo aktas — vakarienė.

° Toronte išėjo poeto Balio Rukšos poezijos knyga "Žemės rankose". Knygą iliustravo dail. Juozas Bakis. Kaina 1 dol Knyga turi 80 psl. ir talpina 70 eilėraščių, kurie suskirstyti į tris dalis: Ugnies šokis, Saulėlydžio giesmės ir Išlaisvinimas.

° Lietuvių Susivienijimo Amerikoje seimo proga Baltimorės meras D'Alexandro paskelbė Baltimorėje SLA savaitę, kuri tęsiasi nuo birž. 26 d. iki 30 d.

° Anglijoje spausdintame, New Yorko leidyklos išleistame prof. Oskaro Haleckio veikale, "The Limits and Divisions of European History" (Sheed and Ward, New York, 1950), dviem atvėjais suminėtas kun. Juozo B. Koncevičiaus (kanauninko Konciaus) veikalas apie rusų pažiūras bažnytinės unijos klausimu, ir adv. Kosto R. Jurgėlos lietuvių tautos istorija. Vienu atveju minimas kun. Thomas G. Chase (Čižausko) veikalas iš Lietuvos istorijos.

° Bruce Pub. Co., Milwaukee, Wsc., tik ką išleido ukrainiečio Dr. Roman Smal — Stocki "Slays and Teutons, the Oldest Germanic — Slavic Relations". Veikalas mėgina atvaizduoti kultūriniai — kalbinius santykius tarp slavų ir germanų protėvių priešistoriniais laikais. Veikalui įvadą parašė prof. Alfred Senn. Vienu atveju minima Jurgėlos istorija.

° Varšuvos Istorinės Draugijos 1949 m. metrašty tilpo platus straipsnis su gausiomis iliustracijomis apie Oršos kautynes 16-jo amžiaus pradžioje. Be to, Lenkijoje pasirodė Witoldo Kamienieckio veikalas apie 15-jo amžiaus Lietuvos visuomeninę santvarką.

° Latvių — Lietuvių Vienybės iniciatyva, Jurgėlos "Lietuvių Tautos Istorija" pradedadama versti į latvių kalbą.

° Gegužės 12-17 d. Imbskausene įvyko visų vakarų Vokietijos zonų lietuvių evangelikų darbuotojų suvažiavimas. Dalyvavo apie 90 asmenų. Suvažiavimas praėjo labai darbingoj ir lietuviškoj dvasioj.

° Birželio 10-11 d. Muenchene įvyko visuotinas Vokietijoj esančių lietuvių studentų suvažiavimas, kuriame buvo aptarti aktualieji studentų reikalai ir išrinkta nauja Centrinė Atstovybė.

APSIVALYKIME NUO KOMUNISTINIŲ BACILŲ

Sukurta Amerikos Lietuvių Antikomunistinė Akcija

Į VISUS PATRIOTUS LIETUVIUS!

Didžiojo New Yorko ir apylinkių patriotinės lietuvių organizacijos skelbia šią antikomunistinės kovos deklaraciją.

Amerikos lietuvių tarpe vis dar veikia, nors nedidelė, bet įžūli komunistų grupė, daranti gėdą lietuvio vardui. Ligi šiol mes, Amerikos lietuviai, per daug pasyviai žiūrėjome į jų išdavikiškus darbus. Dabar susidariusi padėtis neleidžia toliau taip laikytis, o verčia stoti aktyvian kovon prieš Stalino agentus visomis teisėtomis priemonėmis, nes:

1) Komunistų Politbiuro vadovaujama Sovietų Rusija nuo pat karo pabaigos, vykdydama agresiją Europoje ir Aazijoje, sąmoningai darėsi Jungtinių Amerikos Valstybių ir tuo pačiu kiekvieno doro amerikiečio aiškus priešas. Todėl ir visi Politbiuro agentai — komunistai šioje šalyje yra mūsų, kaip amerikiečių, mirtini priešai. Tai parodo darbai tokių išdavikų kaip Alger Hiss, Judith Coplan, Karl Fuchs, Gerhardt Eisler ir kt.

Amerikos vyriausybė ėmėsi stipriau reaguoti į tokią Kremliaus agresiją ir jo agentų subversyvinę veiklą šioje šalyje: Atlanto paktą pasirašiusių valstybių vyriausi karo vadai priėmė bendrą strateginį planą karo atveju su Sovietais. Jungtinių Valstybių viduje pradėta vaunijos. Kongresas ruokyklos, valdžios įstaigos, unijas. Kongresas ruošia įstatymą visus komunistus registruoti ir jų *veikimą kontroliuoti.*

Amerikos lietuvių tarpe esantieji komunistai irgi yra ne kas kita, kaip Stalino penktoji kolona. Kada santykiai tarp J. A. Valstybių ir Sovietų vis labiau įsitempia, jie ne tik nesusipranta, nesiliauja veikti prieš Amerikos ir lietuvių tautos interesus, bet dar labiau smarkauja, rengia Stalino agentų prakalbas, biauriausiai kolioja tremtinius, tas Sovietų teroro aukas.

Jau vien dėl to, kad mūsų šalies vyriausybė negalėtų mums prikišti, jog toleravome savo tarpe Stalino šnipus, ar net su jais kooperavome, visų dorų lietuvių pareiga apsivalyti nuo komunistinio šlamsto.

2) Amerikos lietuviams tai yra dar būtinesnė pareiga, negu kitų tautybių amerikiečiams.

Stalininiai smaugikai jau išnaikino daugiau pusės milijono mūsų nedidelės tautos ir yra užsimoję visą Lietuvą paversti burliokynu.

Laisvą ir nepriklausomą Lietuvą sukurti padėjo Amerikos lietuviai savo didžiomis politinėmis pastangomis ir piniginėmis aukomis. Dabar, kada maskolių įkūnytas bolševizmas ne tik tai pavergė laisvą Lietuvos valstybę, bet skandina kraujuose Lietuvos žemę ir siekia išnaikinti visą tautą genocido priemonėmis — masiniais žudymais ir trėmimais į Sibiro taigų mirties stovyklas. Amerikos lietuvis negali pasilikti ramus ir neveiklus. Jie negali bičiuliauti ir bizniauti su išgamomis komunistais, kurie garbina maskolius, žudančius mūsų brolius ir seseris. Juo baisesnės žinios ateina iš mūsų senosios tėvynės, — o jos kasdien baisesnės, — tuo aktyvesnė ir griežtesnė turi būti kova su Stalino pakalikais — komunistais šioje šalyje. Tą kovą turime vesti kiekvienas paskirai privačiame gyvenime ir organizuotai viešumoje.

3) Šiai kovai vadovauti ir koordinuoti yra sudarytas bendras visų patriotinių Amerikos lietuvių organas: **"Amerikos Lietuvių Antikomunistinė Akcija"** — **(ALAA)**. Susirinkę balandžio 12 diena didžiojo New Yorko ir apylinkių patriotinių lietuvių organizacijų atstovai pritaria tokio organo sudarymui ir paveda jam vykdyti šiuos uždavinius:

(1) Tiksliai nustatyti vardus ir viešai paskelbti boikotą visų tų organizacijų, laikraščių, draugijų, susivienijimų, klūbų ir biznių, kurie yra komunistų valdomi arba komunistams talkininkauja;

(2) Įspėti visus dorus lietuvius, kad jie —

a) nepriklausytų komunistinėms ar prokomunistinėms organizacijoms arba išeitų iš jų, jei per nesusipratimą priklausė;
b) pašalintų komunistus iš kontrolės tų lietuviškų organizacijų, kuriose jie yra įsibrovę;
c) nedalyvautų jokiuose komunistų parengimuose;
d) neprenumeruotų ir neremtų skelbimais komunistinės spaudos;
e) boikotuotų visus tuos biznius, kurie nepaisydami čia paskelbtos kovos prieš komunizmą, rems toliau komunistus ir dėl to ALAA bus paskelbti boikotuotini.

(3) Atskirose kolonijose ir vietovėse —

(a) surinkti žinias apie komunistines ir prokomunistines organizacijas;
(b) sudaryti sąrašus visų komunistų bei komunistuojančių; užvesti kartoteką (file) kurioje būtų atžymėtos kiekvieno veikimas, kad kiekvienu atveju būtų galima turėti ir, reikalui esant, paskelbti įrodymus, kas yra Amerikos ir lietuvių tautos priešai.

(4) Vesti per spaudą, radiją, susirinkimus ir demonstracijas bei visais kitais kultūringais būdais aktingą antikomunistinę propagandą.

(5) Raginti visus geros valios lietuvius, privačiai susiduriant su komunistų apmulkintais tautiečiais, gražiuoju aiškinti jiems apie Sovietų imperializmą bei maskolišką nacionalizmą — tą raudonąjį fašizmą; aiškinti jiems apie bolševikų žiaurumus lietuvių tautai ir brolišką kalbinti liautis talkininkavus mūsų tautos budeliams ir dėtis į bendrą kovą už Amerikos ir lietuvių tautos laisvę bei žmonijos demokratinį progresą.

(6) Susirišti su kitų tautų antikomunistinėmis organizacijomis.

Didžiojo New Yorko ir apylinkių patriotinių lietuvių organizacijų atstovai, priėmę šią deklaraciją, pasižada visomis priemonėmis remti antikomunistinę akciją, siūlo ir kitų kolonijų lietuviams Jungt. Amerikos valstybėse ir kituose pasaulio kraštuose organizuoti šiais pagrindais antikomunistinę akciją ir užmegsti tarpusavio ryšius tai akcijai derintį.

Susižinoti šiuo adresu: 110-18 Jamaica Avenue, Room 9, Richmond Hill, 18, New York.

New York,
1950 m. balandžio 12 d.

ANTIKOMUNISTINĖS AKCIJOS SUSIRINKIME DALYVAVUSIOS ORGANIZACIJOS

Ateitininkų Jaunimo Kuopa, Angelų Karalienės Parapijos Choras, Atsimainymo Parapijos Choras (Maspeth), Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 1-mas Skyrius, Amer. Lietuvių Inžinierių ir Architektų Draugija (N. Y.), Brooklyno Lietuvių Operetės Choras, Dariaus ir Girėno Postas, Jaunimo Socialdemokratų Kuopa, L. Katalikų Federecija, Lietuvių Katalikų Darbininkų Klubas, Lietuvių Atletų Klubas, Lietuvių Spaudos Klubas, Lietuvių Valstyb. Teatro Dramos Draugija, Lietuvių Tremtinių Studentų Atstovybė, Lietuvių Veteranų Postas No. 1763, Lietuvių Radio Draugija — Juozo Ginkaus vad., Lietuvių Tremtinių Draugija, Lietuvių Tremtinių D-jos Meno ir Kultūros Sekcija, L. T. M. ir Kultūros S. Tautinių Šokių Ansamblis, Lietuvių Maspetho Klubas, Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopa, Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos 19 kuopa, SLA 38 kuopa, SLA 303 kuopa, SLA 242 kuopa, Šv. Jurgio Parapijos Choras, "Šviesa" Sambūris (New Yorke), "Sandaros" kuopa, Skautai Vyčiai, Skautai, New Yorko Vyčiai.

Katalikai Norvegijoj įtakingi

Oslo. — Norvegijoje, kuri turi apie pusketvirto milijono gyventojų, tėra tik keturi tūkstančiai katalikų. Jie tačiau turi pilną veikimo laisvę ir yra gerai organizuoti. Jie turi įtakos net ir viešam krašto gyvenimui. Ypatingu būdu katalikų prestižą norvegų tautoje pakėlė Sigrid Unset savo plačiai paplitusiais ir katalikybe persunktais romanais.

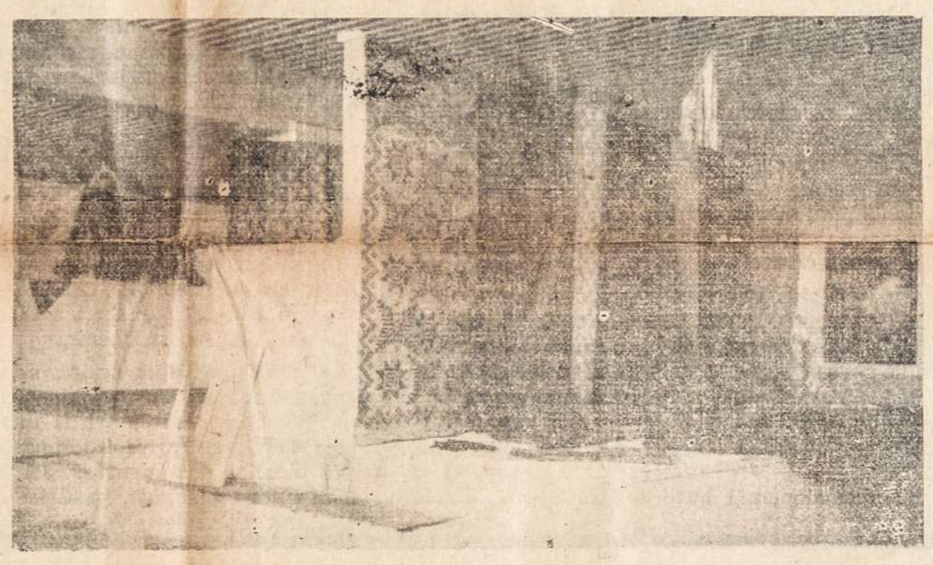

Iš lietuvių tautodailės. Lietuviški kilimai.

Kotryna Grigaitytė

KRISTUI KARALIAI

Kalnai nebylūs Tavo žodžio klauso,
apsipina žiedais šakelės sausos,
ant Tavo delno upės renkasi tėkmes.
Kvapiam žydėjime ievų,
ar menėj rūpesčių savų,
O Kristau, kaip dažnai Tavęs negirdim mes.

Neklausiame, o kiek karatų
ant Tavo rankų, kiek brangakmenių
ir deimantai kokie Tavo karūnoj žėri.
Penkias žaizdas mes regim vis,
jose gyvybė ir mirtis,
jose dangaus ir žemės gėris.

Šiandien, kai lenkiasi dangus žvaigždėtas,
o žemė laiko Tau rankas sudėtas,
tai viltys mūs į Tavo sostą sminga.
Palaimink, o Karaliau Tu,
Kurs gėrei tulžį su vynu,
tėvynės mūsų troškulį ugningą!

BALTIEČIAI TARPTAUTINĖSE TARYBOSE

Copenhagen (LAIC) — Gegužės 30 — birželio 3 d. čia vyko kelios tarptautinės konferencijos.

Rytų Europos Socialistų Konferencijoje dalyvavo Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas prof. J. Kaminskas, latvių Bruno Kalniš ir E. Ogrinš.

Baltijos Valstybių Socialdemokratų Konferencijai pirmininkavo prof. J. Kaminskas. Tai buvo pirmoji pokarinė konferencija. Rezoliucijos užgyrė visų trijų valstybių socialdemokratinių partijų bendradarbiavimą bendroje kovoje už išlaisvinimą iš komunistų diktatūros. Vyriausiais politinės kovos organais pripažinti: VLIK, LCS (Latvijas Centrala Padome) ir ENR (Estijos Tautinė Taryba). Nutarta remti ir aktingai dalyvauti Europos Sąjūdy.

Laisvųjų Profesinių Sąjungų Centro Tremtyje suvažiavime baltiečių delegacijai vadovavo estas J. Mikhelson. Centras leidžia prancūzų kalba "Le Syndicaliste exile". Nutarta steigti Stockholme informacijinį trade-unijistų biūrą, kuris informuos apie okupuotųjų Baltijos kraštų darbininkų gyvenimą.

COMISCO konferencijoje dalyvavo 120 atstovų, kurie atstovavo 33 valstybių socialistiškas partijas "su devynių ir pusės milijonų narių ir 34 milijonais rėmėjų". Konferenciją atidarė Danijos premieras Hegtoft. Dalyvavo ir Švedijos premieras Erlander. Pirmininkavo danas A. Andersen, kadaise lankęsis Pabalty. Pažymėtina, kad Anglijos Darbo Partijos gen. sek. Phillips šiltai paminėjo Baltijos Valstybių bei Rytų Europos socialdemokratų konferencijų darbus. Visiems delegatams buvo padalinti baltiečių ir Rytų Europos soc. dem. memorandumai.

Pažymėtina, kad Maskvos "Pravda" smarkiai puolė šią konferenciją.

DAILI ŽMONA

ANT. VAIČIULAITIS

— Tai, va, sakau, kad pasilsėtum, — numykė Kukutis ir, dar minutėlę pastoviniavęs, nugūrino su noragu ant strėnų pas kalvį Dudutį.

Grįžęs Kukutis pirkioje visa ką rado, kaip buvo palikęs.

Rytojaus dieną, išeidamas dobilienų plėšti, priminė žmonai darbus, bet per pietus išvydo ją prieš saulutę besišildant, su mezginėliu rankoje ir su virbalais: viso labo ji buvo numezgusi tą vieną kriputę ir jau ilsėjosi, baltas kojas su užnertomis šlepetėmis tingiai kinkuodama.

Taip saulutė dar sykį nusileido už žalių lygumų ir sodų, ir vėl patekėjo. Tą rytą Kukutis garsiai šnekėjosi su savo pačia. Prisakė, kad marškiniai jam būtų išskalbti, kad grindys pirkioje būtų išvalytos, sriuba išvirta ir vaikučiai papenėti.

— Tu nori, kad aš nusprogčiau! — supurkštė Domicelė.

— Ne viena jau patrūko nuo tiek triūso! — atvertė Kukutis. — Tai neužmiršk — sakau tau paskutinį kartą...

— Žmona aš tau ar paklodė, kurią visur valkiotum? — akis vartaliodama, pakėlė balsą jinai.

— Dievas mato, kad tu man dar nė žmona nebuvai, — rimtai, kaip iš sakyklos, atsiliepė Kukutis.

— Mamužėle, į kokį vargą mane išleidai! — visai nelauktai suspigo Domicelė ir, apsikniaubus priegalvį, ar nepasileis raudoti.

Norėjo Kukutis paimti ją už peties, suraminti ir gerą žodį tarti, bet, ūmai ranką, kaip nudegęs, atitraukė. Iš po tų naujoviškų marškinių jo žmonos pečiai ir putli nugara buvo pro smulkius mezginėlius taip išlindę, kaip jis niekad savo amžiuj nebuvo regėjęs, nors krūvą metelių su Marcele pragyveno.

Priemenėj jisai sustojęs apsidūmojo. Gal be reikalo taip užsirėkė ant pačios — nepratus prie juodų darbų, be to, dar pamokyta, nes gimnazijoj dvi klases per ketverius metus baigė, tad ko čia benorėti, kad taip išsyk prijunktų. Tegul dar pasilepina, o kai nusibos dykinėti, pati ko nusitverti ieškosis.

Taip apsisvarstęs, Kukutis pasidrąsino ir grįžo savo Domicelei gero žodžio tarti. Patyliukais įselino ir pamatė, kaip jo vargšelė, lovoj sėdėdama, prieš veidrodį plaukus taisėsi ir taip iš visos širdies linksmai kikeno, net tie smulkūs mezginukai ant jos nugaros drebeno.

3.

Nuo tėvų ir protėvių laikų šeštadienis Kukučiuose būdavo didelio triūso diena. Aliai daiktelis turėdavo būti tvarkoje, — ir marškiniai iškočioti, ir pirkia švari, ir vaikai išmaudyti. Bet šiandien viskas buvo suirę. Ir visoms bėdoms padidinti, bernas Vincentas Kukučiui pasakė, kad pamesiąs ir išeisiąs geresnės duonos ieškotis, jeigu jam čia šaltą putrą reikės nuolat pliurpti.

Tie žodžiai šeimininką ligi pat širdies nusmelkė. Kas girdėjo, kad kada nors tarnai būtų Kukučius pametę dėl maisto ar dėl nepriežiūros!

Kietu žingsniu iš vartų, pro kuriuos buvo beeinąs pas girininką malkų žiemai užpirkti, kai išgirdo Vincento tiesas, patraukė Kukutis atgal per kiemą, švytruodamas stora, gumbuota lazda, kurią dar jo tėvas buvo iš obelies išpiovęs. Nenusikrenkštęs už durų, kaip priderėtų, duodant žinią apie save, jis įgriuvo į seklyčią ir įsirėmė galingai vidury aslos.

Domicelė, ant alkūnių lovoj pasirėmusi, stebėjo, kaip josios batukus, — tokiais aukštais užkulniais, — tarnaitė Ona net išsivempusi žvilgino.

— Domiciuk! — prabilo Kukutis.

— Žinau, žinau — vėl su savo pamokslais! — atšovė žmona.

— Jei žinai, tai ir daryk, kaip reikia, — pakėlė jis balsą, tokį rimtą ir rūstų.

— Motinėlė man sakė, kad aš čia nesiduočiau gainiojama ir purve nemirkčiau.

— Klausyk, — lazda sulig kiekvienu žodžiu dunkstelėdamas, tarė Kukutis: — aš dabar išeinu malkų užpirkti, ir žiūrėk, kol grįšiu, kad pietūs būtų išvirti, pirkia švari, vaikai prižiūrėti...

— Įsakinėk Rudžiui būdoj, o ne man, — atrėžė Domicelė.

Spiovė ji į vidurį aslos, kur Kukutis stovėjo, palindo po patalais, savo vyrui atgręždama nugara ir dar iržliu balsu pridurdama:

— Anava, tai ir turi!

Nė pats Kukutis nesuprato, kas atsitiko. Smarkus jo giminės kraujas siūbtelėjo per visą. Akyse pažaliavo ir vėl pabalo — tik sudulkėjo pūkų ir pluksnų debesis ir ligi lubų pakilo, kai jisai, griausmingai surikęs smogė savo vėzdu per patalus. Triokštelėjo lazda, jo tėvo iš obelies išaugintta ir tiek muštynių su kitų kaimų bernais atlaikiusi.

Tarnaitė Ona nėrė iš kambario, metusi batuką ant grindų. Domicelė spigtelėjo, suspurdėjo lovoje ir, skėstelėjus rankas, lyg pasigailėjimo maldaudama, žlegtelėjo savo guolyje.

Kukutį nusmelkė toksai negeras jausmas, lygiai toks, kada kas nors baisaus atsitinka: ar namai užsidega, ar vaikas į šulinį įkrenta...

— Viešpatie, argi?.. — jam toptelėjo negera mintis.

Jo kūnas pagaugais nuėjo: argi būtų savo žmona, nei kokią musę, nutrėškęs...

Jam taip negera pasidarė, kad nė pats nepamatė, kaip su lūžusios lazdos galu saujoje ir pasišiaušęs, nei šernas, jis atsidūrė laukuose, skvernais ore pūsčiodamas. Ėjo kaip girtas, rankomis skeryčiodamas ir šūkaliodamas vienas sau, kol pasiekė skynimus ir sudribo ant kelmo.

Rado jį ten po geros valandos kalvis Dudutis, kuris ėjo savo pabėgusio kuilio ieškodamas. Žiūri žmogus ir savo akimis netiki: sėdi ant kelmo Kukutis su basliu rankoje, mataruoja galva, lyg kuinas, nuo sparvų gindamasis, vis kažin ką sapalioja vienas sau.

— Kas tau, Klemensėli? — užkalbino jį kalvis.

Pakėlė Kukutis pablūdusias akis, valandėlę spoksojo, lyg nepažindamas kalvio, ir tik paskui jau atsiliepė:

— Ar tai tu čia, Tadeli?

Ir vėl lingavo galvą, kartodamas:

— Tai padariau, tai padariau...

Žodis po žodžio, Dudutis iškvošė iš Kukučio visą istoriją ir pamokydamas pridėjo:

— Neklausei manęs, Klemensai, kai tave atkalbinėjau, dar net pykai... Negirdėjai, kaimyne, protingo žodžio.. Kur dalios užsimanei...

— Sugriešijau, Tadeli, sugriešijau. Tuštybė mane apsėdo, tuštybė. Matai, mano amžinatilsį Marcelė, — kad Dievulis jai dangų duotų, — buvo už mane vyresnė, anksti suseno. Tai ir nedyvai, kad ėmęs kartais ir pagalvodavau apie gražesnę, dar ne taip seną bobikę. O čia kuris laikas jau Domicelė vyto be vyro — negerovė ir pakišo mintį apie ją. Merga nepeiktina atrodė..

— Negirk dienos be vakaro, mergos — be patalo, — nutraukė Dudutis.

— Kad tik gyva būtų, — liūdnai atsiliepė Kukutis.

Kalvis nupūtė paskutinį dūmą ir pypkės, iškratė į kelmą žarijas ir tarė:

— Kas bepatikės, kad tokią stambią mergą savo kuoku nudobtum... Neimk jau per daug į galvą... Bet man laikas kuilio ieškoti. Pabėgo, nevidonas, o, rodos, buvau žardyje uždaręs ir už kojos virvele parišęs... Na, pasiliksi sveikas.

Dudutis netrukus ėjo Kukučių kiemu ir, atsargiai apsidairinėdamas, dūlino į pirkią. Vidun jis nežengė, nes jau iš priemenės, pro plačiai atitrenktas duris, išvydo pasigėrėtiną vaizdą: Domicelė, rankoves viršum alkūnių pasiraitojusi ir sijoną pasikaišius, iš visų jėgų trynė šluotražiu grindis, vandeniu tolydžio pliūkštelėdama. Už stalo nabašninkės Marcelės Vytukas ir Daliutė kabino varškę iš lėkštės ir abu švariais marškinėliais buvo apvilkti.

— Padėk Dieve, — tarė Dudutis. — Sunkiai dirbate...

Domicelė pakėlė galvą ir linksmai atšovė:

— Dievo malonė, kad dar galiu dirbti...

— Dėl ko gi nedirbus?

— Sakau, tas mano vyras, — kad puolėsi kaip levas, kad sukriokė... Net dabar man širdis šokinėja...

Ir bevalydama išsipasakojo visą savo išgąstį.

— Dyvai, kad tau kokio kaulelio neatmušė...

— Kur čia — per tokius patalus su sienojum duotum, ir tai kažin ar justum. Tik impilas trūko, ir Ona seklyčioje antai drebėdama lopo ir plunksnas rankioja.

Dar valandėlę šnektelėjęs, pasisakė Dudutis savo reikalą ir išgirdęs, kad Kukučiuose niekas nematė jo kuilio, atsisveikino jis ir išėjo savo keliais.

Patraukė jisai per dobilienas ir, pasiekęs upelį, sustojo ir kratė galvą, didžiai stebėdamasis ir vienas sau murmėdamas: "Tai ir žinok tu dabar, žmogau kas kam gelbsti".

Iš gilių susimąstymų pakėlė kalvį kriuktelėjimas.

Pasistojęs ant kupsto, apžvelgė žmogus plačiai laukus ir išvydo degląjį Kukučio bulvienojuose ligi pat strėnų nugrimzdusį: įnikęs arė, biaurybė, šnipu bulves, briauškė jas iltimis ir vis kriuksėjo, labai patenkintas ir pasturgalį krustelėdamas.

Dudutis pasispiaudė delnus, kietai sučiupo saujoj brūklį ir, ant galų pirštų stypčiodamas, selino prie savo kuilio.

(Pabaiga)

Artėjo mano ketvirtoji ir paskutinioji žiema Berlyne. Berlyno žiemos savyje neturi nieko poetiško. Didmiestis yra toje pačioje šiaurės platumoje, kaip ir Labradoras, ir šaltis čia toks pat aštrus kaip ir Labradore. Kiekvienas ruduo atnešdavo naują mitybos krizės grėsmę, nes maisto normavimas priklausydavo nuo oro ir tų normų berlyniečiams vos pakakdavo klimatinėms užmačioms įveikti.

Mes jau buvome praleidę dvi švelnias ir vieną aštrią žiemą. Per 1947 m. šalčius sušalo 2000 vokiečių. Ir tai atsitko, palyginti, nerūpestingiausomis dienomis prieš blokadą, kada traukiniai su maisto siuntomis reguliariai pasiekdavo Berlyną. Ko gi reikėjo laukti ateinančiais mėnesiais, jei žiema bus aštri ir mums teks išsiversti "Operation Vittles" ribose gaunamais produktais?

Tačiau mus drąsino du dalykai. Vokiečiai laikėsi pavyzdingai ir oro tiltas plėtėsi taip greit, kad mes jau po kelių mėnesių galėjome tikėtis didesnių siuntų — po šešis, septynis, o gal net ir aštuonis tūkstančius tonų per dieną.

Senieji transportiniai lėktuvai C — 47, kurie pirmomis blokados dienomis mums padėjo taip sėkmingai išsikapstyti iš bėdos, buvo išimti iš apyvartos. Jų vieton iš Vakarų Vokietijos atėjo keturmotoriai C — 54, kurių kiekvienas pakėlė 10 tonų.

Anglai taip pat atsiuntė didesnius lėktuvus — Tudorus ir Yorkus, kurie buvo beveik tokio pat dydžio, kaip ir mūsiškiai. Be to, jie davė lėktuvus — tankus, kurie dideliais kiekiais gabeno benziną, žibalą ir alyvą.

Rusai pamato savo klaidą

Kiekviena čia iškraunama siunta buvo naujas smūgis sovietinei blokadai ir garantija, kad liksime gyvi. Norėdami visam pasauliui ir sovietams pademontruoti savo pajėgumą ir pagelbinius šaltnius, mes *1948 m. spalio 18 d. Berlynan* atskrisdinom 897 lėktuvus. Tai įvyko mūsų "aviacijos dieną" — tada, kai berlyniečiai nirso iš pykčio dėlto, kad buvo išvarytas jų pačių rinktas magistratas (miesto taryba).

Tą dieną sovietai praregėjo: pamatė klaidą, kurią padarė, neįkalkuliuodami oro tilto galimybių.

SU PISTOLETU PO PAGALVE

IŠ BUV. BERLYNO AMERIKIEČIŲ SEKTORIAUS KOMENDANTO GEN. HOWLEY ATSIMINIMŲ.

Sovietiniai kovos lėktuvai Yak pradėjo užkabinėti mūsų transportinius. Pirmoji avarija atsitiko, kai mūsų transportinis susidūrė su sovietiniu kovos lėktuvu. Sovietai dažnai vykdydavo aviacijos manevrus, į kuriuos būdavo įtraukiamas ir mūsų orinis koridorius. Tačiau tai mūsų neišgasdino — mes reguliariai tęsėme savo skridimus.

Ornis tiltas pasiekė puikių rezultatų, tačiau gyvenimo sąlygos vakariniuose Berlyno sektoriuose vis dar tebebuvo sunkios. Rūpestingo normavimo dėka mums pasisekė išlaikyti vidutinę dienos normą 1790 kolorijų. Tačiau mes visą laiką turėjome justi savo paciento pulsą ir atidžiai stebėti jo dietą.

Maistą dalinome taip, kad mums nereikėtų liesti turimų atsargų, nebent būtinais atsitikimais. Tokią politiką mums padiktavo sveikas žmogaus protas ir vėlesnės pasėkos patvirtino jos teisingumą. Apie berlyniečius nebuvo galima sakyti, kad jie gerai gyveno. Tačiau jie ryžtingai vegetavo ir kantriai laukė geresnių dienų.

Nervų karas

Būdamas amerikinio sektoriaus komendantu ir žmogumi, kurio pavardė į sovietų juoduosius sąrašus buvo įrašyta pirmoje vietoje, neturėjau perspektyvų išvengti ypatingo sovietų susidomėjimo manimi.

Mano namas Gelfer gatvėje sovietams buvo nervų karo taikinys. Dažnai naktimis suskambėdavo telefonas, dažnai išgirsdavau per jį keistų "patarimų". Kartais kažkoks svetimas balsas patardavo man dingti iš Berlyno, kartais gi iš viso niekas neatsiliepdavo, kai paimdavau ragelį į ranką. Tų visų skambinimų tikslas buvo *drumsti mano ramybę*, bandyti sukrėsti mano nervus.

Mano namų skambutis sučirkšdavo neįprasčiausiomis valandomis, nors prie vartų nebūdavo nė gyvos dvasios. Pradžioje mano namai buvo niekeno nesaugojami, tačiau vėliau man buvo paskirta sargyba.

Visi šie nemalonumai buvo sisteminga teroristinio prieš mane nukreipto nervų karo dalis. Man visada reikėjo galvoti apie tai, kad 0,03 val. ryto pasigirs telefono skambutis ir kažkoks nežinomasis privers mane keltis iš lovos.

Mano žmona Edita ir keturi mūsų vaikai gyveno drauge su manim. Reikėjo, kad jie išsilaikytų Berlyne jau vien dėlto, kad visam pasauliui parodžius, jog mes nesileisime iš Berlyno išstumiami. Juk aišku, kad vokiečiai būtų praradę savo nervus, jei aukštųjų amerikiečių pareigūnų šeimos būtų staiga pradėjusios iš Berlyno išvažinėti.

Ir iš tikrųjų sovietai laikas nuo laiko skelbdavo, kad Edita esanti praradusi nervus ir pasiruošusi miestą apleisti. Tačiau ji išsilaikė visą laiką, nors neretai buvo momentų, kada mudu abu iš visos širdies troškome, kad ji su vaikais galėtų būti ne Berlyne. — Tu žinai, — priminiau jai vieną dieną, — kad mums neliktų nė menkiausios vilties, jei rusai ateitų. Mane jie nužudytų, o kas su tavim atsitiktų, manau, nereikia tau nė sakyti.

Mes nepuolėme į paniką, tačiau nebuvo jokių garantijų, kad sovietai vieną dieną nepavartos jėgos. Dar gerokai prieš blokados pradžią aš pradėjau miegoti su pistoletu po pagalve, o blokada mano susirūpinimą dar labiau padidino: sovietai galėjo griebtis kraštutiniausių priemonių, jei visa kita nepasisektų. Mums visą laiką reikėjo tikėti, kad jie gali panaudoti smurtą.

Miesto magistrato suskilimas iššaukė daugelį neramių, susirūpinti verčiančių momentų, kurie, aiškiai rodė, kokia įtempta ir neaiški buvo visa padėtis.

Mes sužinojome, kad sovietai ir komunistai ruošiasi sušaukti didelį savo narių mitingą, ir po jo įžygiuoti į amerikiečių ir anglų sektorius, kad, kaip oficialiai buvo teigiama, sąjungininkų kontrolinėms įstaigoms įteikus memorandumus.

Vienas mūsų agentų komunistinėje organizacijoje mus įspėjo ir įrodymui pateikė iš rytinės zonos policijos gautą aplinkraštį, kuriame policijai buvo įsakoma drauge su demonstrantais įžygiuoti į mūsų sektorius ir sąmyšio metu areštuoti kelis šimtus žmonių.

Netrukus mes areštavom du vadus, kurie buvo ginkluoti pistoletais ir turėjo visus mums reikalingus jų pasiruošimą įrodančius dokumentus. Jei komunistams būtų pasisekę susirinkti pakankamai demonstrantų, jų žygis būtų buvęs tiesioginė grėsmė britų ir amerikiečių sektoriams. (L)

Kotryna Grigaitytė

PARTIZANO MIRTIS

Atlapa krutinė,
melsvos akys dega
spaudžia plieno draugą
prie karštos širdies.
Mirti už Tėvynę
Tau jaunam nebaugu,
jei rytojus laisvas
Lietuvą nušvies.

Pamiškiais ir grioviais
slenka partizanas,
kalne Gedimino
priešo vėliava.
Tarsi kraujo srovė
iš pilies sruvena,
pavergtoje Vilniaus
čia gili žaizda.
Jau naktis birželio
sklaidosi nedrąsiai,
kvepia ryto oras
dūmais ir krauju.
Pergalę ar mirtį
šiandien tu atrasi,
žengdamas į priekį
ryžtumu nauju.

Saulė susimasčius
keliasi iš lėto,
partizanas svyra
baltu berželiu...
Jis rankas ištiesia
Vilniui numylėtam
ir paguldo galvą
slėny tarp gėlių.
Ne pilka bitutė
dobilų žieduose
į krūtinę jauną
atmušė sparnus.
Kai sostinę brangią
trispalvė apjuosė,
jis tarp ramunėlių
atgulė ramus.

DIEVO KŪNO ŠVENTĖ ROMOJE

Dievo Kūno Šventėje Šv. Petro aikštėje įvyko didžiulė eucharistinė procesija. Jai vadovavo pats Jo Šventenybė Popiežius. Procesija išvingiavo iš Šv. Petro bazilikos ir išsitiesė aplink Berninimi Kolonadą. Pačioj aikštėje mirgėjo šimtatūkstantinė minia. Italijos vyriausybės atstovai su pačiu ministeriu pirmininku De Gasperi pryšakyje, miesto vadovybė su burmistru inž. Rebechini pryšakyje, o taip pat diplomatinis korpusas, akredituotas prie Vatikano, visoj savo pilnumoje procesiją sekė iš Apaštališkų Rūmų balkono.

Procesiją sudarė tūkstančiai Romoje esančios dvasiškijos, — daugumoje įvairių kolegijų studentai, — visi su kamžomis žvakėmis rankose. Paprastąjį klerą sekė aukštoji dvasiškija: patriarchalinių bazilikų atstovai, Romos prelatai, abatai apie 70 arkivyskupų ir vyskupų, vienuolių generolai, 15 kardinolų ir pagaliau Popiežius in seda gestatoria besimeldžiąs prie dieviškos Ostijos, išstatytos brangioje monstracijoje, ir lydimas bei apsuptas garbės sargybų puošniausiose uniformose, pradedant nuo gvardija Pallatina ir baigiant kilmingųjų gvardija su pačiais aukščiausiais vadais pryšakyje, o taip pat visų kitų aukštųjų palydovų.

Procesijoje buvo dar nešama brangi relikvija — vadinamasis Orvieto Korporalas. Šios relikvijos istorija yra tokia: 1263 metais čekų kunigas Petras vyko iš Pragos į Romą, kad čia besimelsdamas prie Apaštalų karatų gautų iš Viešpaties malonę pašalinti abejones apie realų Kristaus buvimą Eucharistijoje, kurios jį nuo seno kamavo. Pasiekęs Bolsenos apylinkę — vos tik kelios dešimtys kilometrų atstu nuo Romos — minimasis kunigas laikė Šv. Mišias vienoje iš Bolsenoj esančių koplyčių — Kristinos kriptoje. Priėjus prie komunijos, belaužiant konsekruotąją Ostiją, įvyko stebūklas: iš Ostijos ištryško kraujas, kuris persunkė korporalą, purifikatorių, altoriaus užtiesalą ir net marmurą. Kraujo lašai ištryškę iš Ostijos ir išsilieję ant purifikatoriaus ir korporalo sudarė Kristaus veido paveikslą. Celebravusis kunigas, išvydęs iš Ostijos ištryškusį kraują, įsikūnijusią Ostiją paliko ant sulankstyto korporalo ir, nebaigęs laikyti Šv. Mišių, visa palikęs, didžiausiam susijaudinime pasišalino nuo altoriaus.

Išgirdęs apie stebūklą Popiežius Urbonas IV pasiuntė vyskupą Jokūbą dalyką ištirti. Šis konstatavęs stebūklą, paėmė korporalą su Ostija ir iškilmingoje procesijoje nešė į Orvietą, provincijos centrą. Pakelyje šią procesiją pasitiko pats Popiežius Urbonas IV ir jai vadovavo iki Orvieto. Čia ją patalpino Švč. Marijos bažnytėlėje. Vėliau Orvietiečiai pastatė puikią katedrą ir joje iki nudien laikoma ši brangi relikvija.

Bolseno stebūklas paskatino Popiežių paskelbti Dievo Kūno šventę. Tai padarė tas pats Popiežius Urbonas IV "Transiturus" bule. Popiežius taip pat pavedė Šv. Tomui Akviniečiui, kuris tuo metu profesoriavo domininkonų mokykloje Orviete, sustatyti šiai šventei liturgines maldas. Čia Angeliškas Daktaras sukūrė savo savo garsiuosius hymnus "Lauda Sion" ir "Pange Lingua". Popiežių procesijos metu pagerbė ne tik įvairios Vatikano gvardijos, bet taip pat Italijos karabinierių kadetų korpas puikioj napoleoniškoje uniformoje.

Procesija tęsėsi dvi valandas. Ji buvo baigta palaiminimu švč. Sakramentu. Po to Kristaus Vietininkas suteikė dar visai pusmilijoninei miniai apaštališką palaiminimą.

"O KAIP SU KRAŠTAIS ANAPUS GELEŽINĖS UŽTVAROS?"

Washington, D. C. (LAIC) — Suvienytoji Lenkiškoji Spauda Amerikoje pasiuntė viešą laišką Valstybės Sekretoriui.

Tarp kitko rašoma — "Iš Tamstos šaunaus exposė susidarome gana aiškų Europos būklės vaizdą... Nei žodžiu neužsimenama apie kraštus anapus Geležinės Uždangos, jokio vilties spindulio, jokio padrąsinimo žodžio, tarytum mūsų užsienio politika būtų ryškiai nurašiusi Lenkiją ir Čekoslovakiją, Rumuniją, Vengriją, Lietuvą ir Latviją bei kitus kraštus kaip paprastas pozicijas mūsų politinėse kalkuliacijose. Betgi dešimtys milijonų pavergtų žmonių, kurie klausosi Amerikos balso... taipgi klausėsi Tamstos pranešimo tautai, bet neišgirdo save minint".

"Todėl mes drįstame Tamstos viešai paklausti: **O KAIP SU KRAŠTAIS ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS?**" Jokios jiems vilties? Ar jie nieko mums nereiškia šiandien ir ateityje? Ar mes juos turime ar neturime dėmesy — jeigu kiltų trečias pasaulinis karas? Ar jų potencialinis prisidėjimas yra mažesnės vertės nei numatomas prisidėjimas milijonų nacių jaunuolių Vokietijoje arba buvusių SS vyrų..?"

Nurodžius, kad Jaltos susitarimai yra visų blogybių šaltinis, laiškas ragina "prisipažinti" suklydus Jaltoje ir "daryti ką nors". "Užmirštas žmogus gatvėje jau žino, kad Dolerinė Užtvara nenukels ir nepavaduos Geležinės Užtvaros. Netgi H-bomba negalėtų to padaryti. Betgi naujas pasitikėjimas Amerikos idealizmu gali tą padaryti ir padarys, jeigu mes įrodysime likusiam pasauliui, kad, be dolerių ir bombų, mes tebeturime idealus ir teisingumo, laisvės ir dorovės tradicijas".

KARDINOLO ŽODIS UNESCO

Florencija. — Šiuo metu Florencijoje posėdžiauja UNESCO pilnaties sesija. Šia proga Jo Eminencija kard. Della Costa, Florencijos arkivyskupas atlaikė pamaldas Šv. Kryžiaus maldykloje. Savo žodyje šia proga Jo Eminencija pareiškė, jog UNESCO turi labai aukštus ir kilnius siekimus. Bet jų realizavimas, pastebėjo aukštasis Ganytojas, yra galimas tik per moralines dorybes, kurios išplaukia iš vienintelio gyvenimo šaltinio: Evangelijos.

A D A T A

PETRONĖLĖ ORINTAITĖ

Ištisą savaitę žvengė žirgai Drūtulio sodyboje, o šunes, kaip geroki veršiai, storais balsais skalambijo, kad net langai virpėjo. Gi per pačą sueigą — jau svečiai kieme netilpo, ir nevienas kaimynas nakvino blizgančią bričką, šilkinėm skarom plazdančią.

Šaunios tai buvo vestuvės, kaip ir pritiko tikram šimtamargiui, dargi kaimavietės kelme besikrojančiam.

Pajauniai pakelėmis vaikams barstė saldainius ir riešutus, o pamergės visiems šypsojosi. Dainos sklido per visą kaimą, kad net seniai bedančiai jaunas dienas atsiminė. Ypač žvilgsnio ir žodžio verta atrodė jaunamartė Teresė. Skaisti ir apskrita, kaip vyninis obuoliukas, stambiai suvingiuotom kasom ant viršugalvio, dangiška suknele ligi žemės, baltu šydu apsigaubusi — tartum iš altoriaus paveikslo traukta.

— Tik kad — ne iš mūs parapijos, — pagailestavo viena pašalinė žiopsotoja.

Kai jaunavedžiai už stalo sėdėjo ir, pokylio pilnumu apsvaigę, beveik laiko tėkmės jau nebejautė, storosios gaspadinės kupinų lėkščių sotinosi — viską iš eilės ragavo ir gyrė, jaunimas abiejuos namo galuos polkas ir suktinius trenkė ar dainomis vėdinosi.

Gentys garbstė nuotaką, saldžiai kalbino ir šilkus glostė, nors ji, lyg sapnu užburta, maža ką girdėjo, o dar mažiau į klausimus atsakė. Žviltresnieji vyrukai net ir pašokinti nekartą išvedė.

Kaimynų moteriškos — žentinės, užkurinės ar marčios — tik iš tolo į ją stebeilijo ir pusbalsiu tarėsi, kokia čia jom nauja kaimynė Dievo duota būsianti. Rūpėjo, ar bus ji prielanki, ar gal nupuikusi, darbšti ar apsileidėlė, duosni ar šlykštaujanti.

—Gali ir nosį pariesti — argi turi iš ko. Šitokius kraičius atbildino, grynus tūkstančius prie notaro paklojo.

— Na, na! Jei tik statysis, tuoj ant šakės pakelsim. Juk tai ne mūsiškė. Turės taikytis, kad į draugystę priimtume....

— Žinoma. O būtų galėjęs Drūtulių Jonas iš savo kaimo paimt. Agnę — nuo mažumės pažįstami. Arba Cecilę — tokia skaistaveidė, tokia dainininkė...

— E, kai apsipranta su saviškėm, tai — perniek laiko. Iš toliau — vis lyg brangesnė...

— Na, bet ir graži šita!

— Nuotakos drabužiais kiekviena graži!

Kai pagaliau praūžė pokylio palaimingos linksmybės, pro vartus išbirbė vystančion gėlėm apkaišytos bričkos, nustojo skalambiję veršiniai šimtamargio šunes — vėl Vilkiškių kaimas grįžo prie pilko pirmadienio.

Dar nevienam galva ilgai nuo vaišių gėrimų ar gal nuo muzikos ir dainų sopėjo. Nevienam jaunuoliui dar sužeista širdis tvinksėjo, kad šokinama pamergė buvo perdaug mielai šypsojusis...

O smailakių kaimynučių žvairi žvilgsniai vis dar nuolat krypo link tos sodybos, kur buvo parvežta jaunamartė iš kitos parapijos. Vis knietėjo patirti, kas ji per paukštelis, kokiom plunksnom puošis ir kokiu balseliu čiulbės...

Ypatingai nerimastavo artimiauso kaimyno Žvingailos moterija: vos ketvirtą dešimtį pradėjusi marti, šeimininko sesuo jauniklė Ruzė, o labiausiai — pati senoji močia, nors apžilusi, bet dar stambi ir narsi tararaila, geros širdies, bet ir aštraus liežuvio moteriškė.

Ir kaip joms neknietės, kaip nekirbins smalsumo, jei iš jų kiemo ligi drūtuliškio — nosies tiesumu einant, vos šešiasdešimt sieksnių, kitaip sakant, vyriškių žingsnių.

O jų sodai nuo senovės jau buvo susilieję į draugę, ir ties tvora aviečių krūmai neišskirtinai abejiem lygiai priklausė. Ir ta tvora — tik dėl formos stirksojo.

Štai dabar ta Žvingailos sijonų trejukė nuolat ir žvilgčioja į Drūtulio pusę ir iš tolo viską praeina, kokia skepetėle šviečia, su kuo kalbasi...

Pagaliau pabosta joms taip iš tolo tylomis smaguriauti — jos laukia diena iš dienos, kad ji čia, jų kieme, pasirodytų. Pačios jau ten ar dešimt kartų buvo nulėkusios — ar duonos skolintis ar ančių ieškotis...

Ak, ta Teresė, ta marti iš svetimos parapijos — lig šiol didžiuojasi ir neranda reikalo su kaimynėlėmis pasibičiuliauti! Argi tai gražu!

Todėl pamažu ima jų širdyse darytis aitrios nuosėdos, tvenkiasi tartum nuodai — rodos, negeras debesis nugulė tų sodybų tarpe.

— Ne tokios kaimynėlės esame verti... Pati gailėsis... — jau su pagieža siūbteli senė Žvingailienė, nosim kinkuodama.

— Didelio čia daikto! — dar išdidžiau pertaria marti. — Juk ne visoms galvoms Dievas lygiai smegenų išteko!

— Visai jau ne tokia graži, kaip išsyk pasirodė, — susiramina jaunoji Ruzė. — Kresna kaip antis, o dar sustorės, apsens, tai liks — kelmo kupstas, daugiau nieko.

Tikrai jau per ilgai ta Teresė nesusiprato Žvingailos kieme pasirodyti. Bet reikėjo ir namuose naujuose apsiprasti, su viskuo susigyventi, reikėjo ir jaunavedės dienomis džiaugtis. O ir nedrąsu jai buvo — visiškai svetimame kaime... Bet todėl Žvingailų moterų širdyse nuodai vis gausiau telkėsi, plėtėsi ir kilo, vis labiau išsiskleisdami ir dažniau bet kur užkliūdami.

Drūtulio piemuo tapo išbartas, senės Žvingailienės visu balsu išbūbnytas, kam, kaip nevidonas, avių neišganąs.

Kai ta rudoji kuoduočė daigų darželyje pasipainiojo, tu Ponedie! — su kokiu triukšmu turėjo būti marčios išguita! Ir vis taip rėkauta, kad anapus tvoros kas nors išgirstų...

— Turi gi ji pajusti, kad mes čia senesni gyventojai... Jei nenor kaimynautis, tai ir mes viską atkepsim kaip svetimam.

O kai iš anos pusės vėjas pūtė ir dūmų kvapą kieman nešė, tai šitosios, nosis susukusios, raukėsi ir burnojo:

— Tie Drūtuliai, tur būt, pernykštėm pakulom kūrena... Smirda, kaip šeško durpės... Tyčia mus uždumia...

Ir taip veik kasdien jau Drūtulio žmonėms ar gyvuliams už ką nors kliuvo, ir barnis darėsi. Tik niekas nesuprato, kodėl anksčiau tokių ginčų nebuvo girdėta, nors ir piemens kiaules nužiopsodavo, ir vištos visur palaidžiaudavo.

Nežinia, prie kokių raguotų dar būtų prieita toliau, jei per tokį trumpą laiką jau gerokai susižodžiuota, o širdyse — usnių ir dagių pridaiginta.

Bet štai vienądien jaunamartė Teresė peržingsniuoja savo sodą ir veria vartelius į kaimyno pusę... Štai ji siauru takeliu kiūtina tiesiai į Žvingailos kiemą...

Ten jau pro langą kažkuri tuoj pastebėjo naujieną, ir visom trim tartum žadą atima, toks smalsumas padega kraują...

— Jijė ateina... Lėtai, apsidairydama.... Pirmąsyk...

— Žiūrėsim, ką sakys...

Įkimba kiekviena į savo trūsą ir dedasi nieko nežinančios.

— Garbė Jėzui Kristui... — pasigirsta tylus svetimas balsas, ir skaisti apvalaina moteriškaitė sustoja prie slenksčio.

— Per amžius — atsako visos, o senoji prideda: — Prašom tolyn.

— Drūtulienė paeina porą žingsnių, stabteli vidury aslos — taip nejauku pirmąkart svetimoj troboj! Bet tuoj vėl, susiėmusi drąsos, apeina visas apsisveikindama.

Paprašyta sėstis visai nesidžiuoja. Ir paprastai ima kalbėti:

— Vis nebuvo laiko, o norėjosi su artimiausiais kaimynais susipažinti...

— Kaip visiems to laiko... — palaiko šneką senoji.

— O čia beveik vienoje sodyboje gyvename...

— Taip jau nuo senovės likę — dviejų brolių kiemai.

— Man taip sunku pradžioje, — vėl lyg teisinasi, lyg atsiprašinėja viešnia, — viskas svetima, kol apsiprasiu...

Jos žodžiai toki nuoširdūs, be išdidumo, taip moteriškai švelnūs. Ir pamažu ima atsileisti įtempimas, kad net nuostabu, kaip visoms ramu ir lengva darosi šnekėtis.

— Ak, aš jau žinau, — patvirtina Žvingailų marti, atsiminimais pasigraudindama. — Kai atėjau, nors ir iš čia pat, bet vis ne tėviškė. Visi kampai nepažįstami. O kol į galvą viską įsidedi — ir klėty, ir tvarte, ir kluone viskas kitaip stovi. Todėl ir nesiseka — lyg atbulom rankom. Tuo tarpu kiti iš tavęs juokiasi...

Gerą valandėlę pabuvojusi, Teresė pakilo namo. Išeidama paprašė paskolinti stambiąją adatą. Mat, senio tėvučio skrandos rankovė prairusi, ji norinti užtaisyti, o jos adatos skrandai per plonos.

Smulkmenėlė ta adata, kaip ir kiti niekai, kuriais nuolat kaimynės skolinėjasi — degtukai, pipirai, siūlai, ritės, skietai ir kiti panašūs dalykai.

Bet šįkart ta adata, kuria paskui buvo susiūta prairusios tėvučio skrandos rankovė, — ji netikėtai grąžino bičiulystę abejiems namams.

Žvingailos moterys išleido Teresę ne tik per kiemą, bet marti atlydėjo net ligi tos tvorelės, kur skiria abi sodybas, ir prie vartelių sunku buvo juodviem atsiskirti, taip norėjosi nuo širdies pasišneketi.

Dabar ta trijulė vėl giria jaunamartę, kad jauna graži ir pažmoninga, o dar ir turtinga.

Jei įbėga paršas ar veršis į nesavą javą, žvingailiškiai jau be jokio pykčio paveja anos sodybos linkui. O pasitaikiusiam kuriam šeimyniškiui dar pajuokauja:

— Svečią, kad ir gyvulį, reikia paėsdinti... — arba:

— Geriau, kad jūsų veršis į mūsų dobilus įpuolė, negu kad būtų į upę įkritęs, ar ne tiesa?

O žiloji močia, sykį kaimyno žąsis iš saviškės pievos išginusi, taip dar pasakė pačiam Drūtulių Jonui:

— Ar žinai, Jonai, šitokiais dalykais, tur būt, Dievas mus išbando: ar mes mokam mylėt artimą taip, kaip patį save, ir ar mūsų širdys nėra daugiau pririštos prie žemės, negu prie dangaus dalykų...

LIETUVIŲ DIENOS (Liepos 4) PROGRAMA

Saulutei pasirodžius 6:45 ryte bus Šv. Mišios, kurias aukos vienuolyno kapelionas kun. J. V. Skripkus. Visos seselės Šv. Mišių metu melsis už geradarius, rėmėjus bei visus vienuolijos draugus, aukodamos jų intencijoms Šv. Mišių auką, Šv. Komuniją ir dienos gerus darbus.

Dvyliktą valandą kitos Šv. Mišios bus aukojamos už vienuolijos geradarius — gyvus bei mirusius, už lietuvius kenčiančius Lietuvoj bei svetur ir už visus atsilankusius. Šias Šv. Mišias laikys kunigas Pranciškus, Bridgeville's klebonas.

Įžengimas veltui. Įžengimo metu kiekvienas gaus bilietą ant kurio bus pažymėtas numeris. Septintą valandą vakare penki "door prizes" bus duodami tiems su laimėjimo numeriu. Advok. E. Schultz aukoja 25.00 kaip įžengimo dovaną. Viso 5 "door prizes".

Penktą valandą bus didinga programa — lenktynės, kurias ves didžiai gerbiamas advokatas Edward Schultz:

1. Tug of War tarp vyrų iš įvairių parapijų,
2. Berniukams lenktynės,
3. Kiaušinių nešimas — tarp moterų ir merginų,
4. Pūslių lenktynės — jaunoms mergaitėms,
5. Seniausias asmuo piknike,
6. Storiausias asmuo — vyras ar moteris. Su kiekvienu laimėjimu bus duodama premija.

Nuoširdžiai kviečiame visus mūsų geradarius, visus lietuvius bei draugus. Lai šis 27-tasis piknikas būna sėkmingiausias ir pelningiausias. Į kalną nereikės lipt, nes parūpinsim mašinas, kurios atveš į vienuolyno parką nuo tramvajaus stoties. Jeigu pasitaikytų lietus, tai piknikas bus atkeltas į ateinančią dieną.

KRONIKA

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA SOUTH SIDE

Šv. Kazimiero vardo kapinės yra uoliai gražinamos: karpomi medeliai, žolė nupiaunama, puošiami kapai, užsėjama žolė ir t.t. Žmonės šias kapines labai mėgsta.

Šv. Kazimiero mokyklos salėj trečiadieniais ir sekmadieniais 9 val. vakare gausiai susirenka žmonių smagiai praleisti vakaro ir savo laimės pabandyti.

Po trumpų atostogų vyčių suorganizuoti lietuvių kalbos kursai vėl prasidės liepos mėn. (July) 10 dieną 8 val. vakare Šv. Kazimiero mokykloj. Kursus veda K. A. Sušinskas.

Birželio mėn. 23 d. 4 val po pietų širdies liga staiga mirė John King (Jonas Kunigonis). Paliko našlę žmoną ir 3 mažus vaikučius. Velionis buvo taurus žmogus ir pasižymėjo darbštumu ir patarnavimu kitiems. Palaidotas birželio mėn. 27 dieną Šv. Kazimiero kapinėse.

Vestuvės. Birželio mėn. 24 d. Šv. Kazimiero bažnyčioj susituokė: 1) John Przenko su Helen Chinski ir 2) George Baltrush su Agnes Rapalis; birželio mėn. 26 d. susituokė Charles J. Gehring su Anna Jurgaitis.

Krikštai:

1) Janice Marlene Martin, gimė gegužės 24, pakrikštyta birželio 18; tėvai: Stanislovas Martin ir Eva Gust — Martin.

2) Anthony Gerard Pilisausky, gimė gegužės 19, pakrikštytas birželio 25; tėvai: Anthony ir Josephine Pilisausky.

Liepos 4 d. Šv. Pranciškaus seselių vienuolyno parke įvyks Lietuvių Diena, kuri bus gausi žaidimas, pramogomis ir t.t.

Prieš keleta mėnesių Esplene įsisteigusi lituanistinė mokyklėlė labai gražiai veikia ir klesti. Ją lanko tiek senųjų ateivių, tiek naujųjų — vaikai, kurie su dideliu susidomėjimu mokosi lituanistinių dalykų. Mokyklėlė globojama kun. Lunskio, Espleno lietuvių parapijos klebono.

Juozas Jankaitis su žmona, atvykę į Pittsburgą, kartu su p. K. Schaffer lankėsi pas p. Helen Shumate, gyv. Holden, W. Virginia.

Birželio 18 d. lietuvių parapijoj Esplene įvyko parapijos mokyklos mokslo užbaigtuvės. Baigusiems buvo išdalinti diplomai, o patys mokiniai išpildė gražią programėlę.

Esplene liepos 10 d. prasidės didžiulis parapijos bazaras.

Prieš kiek laiko įvykusiame ALT posėdyje sekančiai kadencijai valdyba perrinkta ta pati. Ją šiuo metu sudaro: A. Paleckis (pirm.) S. Bakanas, B. Jucevičiūtė, J. Grėbliūnas ir A. Naujeliūtė.

Tame posėdyje buvo trumpai svarstomas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Pittsburgho skyriaus steigimo klausimas. Po trumpų diskusijų prieita išvados, jog prieš steigiant skyrius lauktina pranešimo iš ALT Centro Čikagoje.

ALT Pittsburgho skyriaus piknikas, kurio pelnas skiriamas Lietuvos laisvinimo reikalams, šiemet įvyks rugpiūčio mėn.

Pittsburgho lietuvių tremtinių iniciatyva suruošta protesto demonstracija North Side (birž. 18 d.), kurioje gausiai dalyvavo tiek senieji ateiviai, tiek tremtiniai, buvo transliuojama per Pittsburgho televizijos stotį WDTV.

Mūsų bendradarbė p. Jucevičienė jau visa savaitė serga. Šiuo metu po truputį sveiksta.

Be "Sun-Telegraph" Lietuvos okupacijos liūdnąją sukaktį paminėjo ir ktas Pittsburgho dienraštis "Pittsburgh Post — Gazzette".

Šv. Kazimiero parapijos South Side asistentas ir Pittsburgho katalikiškojo jaunimo vadas kun. Juozas Girdis praeitą savaitę buvo išvykęs rekolekcijoms. Šiuo metu jis jau vėl įsijungė į jaunimo veiklą.

Mūsų bendradarbis ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoj viceprezidentas Povilas Dargis šiuo metu yra Baltimorėje, kur vyksta susivienijimo seimas.

Mūsų artima bendradarbė M. Onaitienė, kurį laiką buvo kankinama varginančios ligos. Šiuo metu ji jau pasveikusi ir baigia atgauti prarastas jėgas.

"Lietuvių Žinių" artimi bendradarbiai ponai Petraičiai, N. Kuntz ir M. Pikčiūnaitė praeitą savaitgalį praleido prie Niagaros krioklio. Ta proga aplankė ir Kanadą.

Duquesne universiteto ordinarinis profesorius Dr. K. Pakštas ir vasaros metu universitete skaitys paskaitas apie Sovietų Rusiją ir Lotynų Ameriką.

Carnegie Institute of Technology (Pittsburghe) profesorius Dr. A. N. Tarulis ir ateinantiems metams pasilieka dėstyti tam pačiam institute.

Vaičaičių šeima prieš kiek laiko išsikėlė gyventi į Čikagą. Z. Vaičaitis buvo Tremtinių Draugijos revizijos ir savišalpos komisijų pirmininkas, o p. Vaičaitienė ir dukra Nijolė aktyviai dalyvavo "Maironio" ansamblyj.

Birželio 18 d. įvykusiame "Lietuvių Žinių" piknike be kitų darbininkų labai gražiai darbavosi dar ir Pr. Petkevičius ir Verutė Buknytė. Už tai jiems priklauso mūsų nuoširdi padėka.

Bridgevillės parapijos vaikučių pirmoji komunija įvyko birželio 25 d. Vaikučius paruošė, ta proga Šv. Mišias laikė ir pamokslą pasakė parapijos klebonas T. Pranciškus Gieggaudas, O.F.M. Tą pačią dieną buvo ir Altoriaus Draugijos bendra komunija, kurioje narės gausiai dalyvavo.

Susivienijusios Vakarų Pensylvanijos lietuvių organizacijos, rugpiūčio 21 d. Kennywood parke ruošia Lietuvių Dieną.

Šį rudenį, rugsėjo pabaigoj ir spalio pradžioj Pittsburghe įvyks net du visos Amerikos lietuvių seimai: Katalikų Federacijos ir Ateitininkų Sąjungos. Abu seimai baigsis šventąja valanda Pittsburgho katedroj.

Vera Količienė, žinoma BALFo veikėja ir "L. Ž." bendradarbė šiuo metu dalyvauja SLA seime Baltimorėje.

Joninės Pittsburghe

Prekybininko Jono Grėbliūno iniciatyva Pittsburghe buvo suruoštos Joninės, panašiai kaip Lietuvoje: prie laužo ir su tam tikra pritaikinta programa. Buvo pakviestas "Maironio" choras, skautai ir visuomenė. Tenka apgailėti, kad nebuvo galima viską įvykdinti — lietus pylė kaip iš kibiro, bet nepaisant to, gražus žmonių būrelis susirinko į Lithuanian Country Club, kur vyriausias Jonas, gražiai visus svečius pavaišino alučiu ir skaniu užkandžiu.

Mes sveikiname Joninių progą p. Joną Grėbliūną ir kitus Jonus linkėdami geriausios kloties ir pasisekimo savo darbuotėj ir, kad kitais metais šią tradicinę šventę galėtume su visu lietuviškumu švęsti. Tikimės, kad šis gražus paprotys ir Pittsburghe prigis.

J. St.

IŠ LOS ANGELES PADANGĖS

ALT skyriaus pastangomis birželio 18 d. salėje buvo surengtas birželio 14—15 d. įvykių paminėjimas (10 m. nuo Lietuvos okupacijos ir 9 m. nuo žiaurių masinių žudynių).

11 val. ryto buvo atlaikytos Šv. Mišios už nukankintus lietuvius ir pasakytas pritaikintas pamokslas. Mišių metu giedojo Lietuvos operos solistas V. BALTRUŠAITIS.

Paminėjime kalbėtojais buvo pakviesti gen. St. Raštikis, prof. M. Biržiška, dr. J. J. Bielskis, Lietuvos garbės konsulas ir kt. Liūdnomis dainomis programą paįvairino Šv. Kazimiero parapijos choras ir solistė Florencija Korsakaitė.

Šv. Kazimiero parapijos sekmadienio mokyklos vaikučiai birželio 25 d. surengė mokslo užbaigimo šventę su įvairia programa, "Tėvynės garsai" montažu, tautiniais šokiais bei plastika, baletu "Drugeliai gėlėse", deklamacijomis ir kt. Vaikučius išmokė p. O. Razutienė ir seselė Alfonsa.

Ką tik išėjusiame "LIETUVIŲ DIENŲ" Nr. 5. telpa įdomių straipsnių: "10 metų vergijos", "Minėkime birželio 14", "Dabartinė Lietuvos tarptautinė padėtis", "Steigiamąjį Lietuvos seimą prisimenant" (buv. prez. dr. K. Grinius), "Jaltos konferencija", "Diplomatinis protokolas", "Steig. seimo padėką Amerikos lietuviams" ir daug žinučių iš įvairių liet. kolonijų. Anglų kalba — "International status of Lithuania", "Washington Attitudes", "Notables observe Jonaitis Birthday", "Abroad Kualoa" (kelionės įspūdžiai aplink pasaulį su jachta) ir kt.

Taip pat telpa daugybė gražių ir įdomių nuotraukų iš Čikagos ir Baltimorės lojalumo paradų, VAGONAI, kuriais lietuviai buvo vežami į SIBIRĄ, žudynių vaizdai, nelaimingos lietuvių tautai Jaltos konferencijos bei Stalino — Hitlerio sutarties, istorinė 1921 m. vieno milijono parašų įteikėjų prezidentui nuotrauka, Čiurlienės ir Šklėriaus kūriniai, Clevelando lietuvaitės Baltrikonis premijuotos nuotraukos ir kitos įvairios lietuvių veikimo fotografijos.

"L. D." paprašius prisiunčiamos susipažinimui nemokamai. (Adresas: 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif. — Prenumerata $3.00 metams.).

Sk.

New Jersey Lietuvių Diena

Pirmoji New Jersey Lietuvių Diena įvyks 1950 m. liepos 2 d. (sekmadienį) Lietuvių Laisvės parke (340 Mitchell Ave., Linden, New Jersey). Pradžia 1 val. p. p.

Pirmosios New Jersey Lietuvių Dienos proga lietuvius sveikins Amerikos valdžios atstovas ir mūsų visuomenininkai.

Programą išpildys: Newarko lietuviai veteranai, N. J. lietuvių jungtinis choras, "Rūtos" tautinių šokių grupė.

Bus laimę nešantis "juodas arklys", gros Bogatcheff šokių orkestras, o taip pat valgiais ir gėrimais gausus bufetas.

Įėjimo kaina 50 centų. Visas dienos pelnas skiriamas ALT ir BALF.

New Jersey Lietuvių Taryba visus maloniai kviečia atsilankyti.

Pastaba: Blogam orui esant, programa įvyks ten pat esančioje salėje.

PAIEŠKOJIMAS

Ieškoma **Pranciška Jančauskaitė — Miniotienė** kilusi iš Šilalės parapijos Lietuvoje ir jos dukros **Mary ir Ona.** Taip pat **Poškaitė Zosė** ir **Poškienė Veronika** su sūnum **Kęstučiu.**

Ieškomieji arba apie ieškančiuosius žinantieji rašykite šiuo adresu: Kunigunda Sakalauskaitė, 2117 Sarah St. Pittsburgh 3, Pa.

LIETUVA 1950 M. BRITANIKOJE

London (LAIC) — Šių metų "Britannica Book of the Year", Encyclopedia Britannica metiniame priede, 419 puslapy yra straipsnis apie Lietuvą. Autorium nurodytas "K. Sm.", gi šaltiniais cituojami LAIC — ALT leidžiamas "Lithuanian Bulletin", Stockholmo "Newsletter from Behind the Iron Curtain" ir "The Baltic Review".

Be bendrojo straipsnio, dar yra skyreliai iš istorijos ir švietimo. Tarp kitko, daromi gyventojų skaičiaus skaičiavimai, aprašomos deportacijos, minimas VLIK — Lietuvos Pasiuntinio memorandumas, kolektivizacija, episkopato likimas, mokyklų būklė.

To paties (lenko) straipsniai parašyti ir apie Latviją ir Estiją.

Šie straipsniai rodo didelę pažangą, atsikratant nuo rusiškų simpatijų moksliniuose — informaciniuose leidiniuose.

VISI KLAUSO LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ TRANSLIUOJAMŲ IŠ

WMCK — 1360 KILOCYCLES, McKEESPORT, PA., STOTIES

Lietuvių Radio Žinių programa transliuojama kiekvieną sekmadienį 1:45 val. po pietų. Jai vadovauja Tėvai Pranciškonai. Kiekvienoje programoje yra religinė ar kultūrinė paskaitėlė, įvairios žinios, gerai paruošti montažai ir gražios lietuviškos dainos, dėl to visi mielai klausosi ir gėrisi.

Jeigu turite ką nors paskelbti, pasveikinti ar pareikšti užuojautą, tai savo pranešimus siųskite: Franciscan Fathers, St. Anthony's Church, Box 246, Bridgeville, Pa., telefonas: Bridgeville 41.

Lietuvos Vyčių, Knights of Lithuania, Radio Valandėlė. Pasibaigus Lietuvių Radio Žinių programai, kiekvieną sekmadienį iš tos pačios WMCK — 1360 kilocycles stoties 2:10 — 2:25 val. Pittsburgho apskrities Vyčiai transliuoja įdomią programą, susidėdančią iš kalbų, žinių, lietuviškos muzikos ir dainų.

Jei norite šioje Radio Valandėlėje skelbtis kreipkitės: Knights of Lithuania, 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

FORT WAYNE HOTEL
Mrs. K. Schaffer, Prop.
Phone CEdar 1-9195
310 Federal Street
N. S., Pittsburgh, Pa.

JAUNUOLIAI,
Norį pasišvęsti Dievo garbei ir Lietuvių Tautos gerovei, kviečiami stoti į
LIETUVIŲ PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNĄ
Kennebunk Port, Maine
Į KLIERIKUS PRIIMAMI
Lietuvių katalikų šeimų sūnūs, baigę bent
8 SKYRIŲ PRADŽIOS MOKYKLĄ
Priimami taip pat
KANDIDATAI Į BROLIUS.
Dėl priėmimo sąlygų kreipkitės:
VERY REV. JUSTINAS VAŠKYS, O.F.M.
Kennebunk Port, Me.

BRIDGEVILLĖS PRANCIŠKONŲ LIETUVIŲ DIENA

LIETUVIAI PRANCIŠKONAI liepos 30 d., sekmadienį, Šv. Antano parapijos sode, prie 28 kelio.

LIETUVIŲ DIENA prasidės Šv. Antano bažnyčioje, 10:30 val., Šv. Mišiomis su progai pritaikintu pamokslu.

LIETUVIŲ DIENOS PROGRAMOJE bus įdomi Prof. K. Pakšto kalba, dainos, tautiniai šokiai ir įvairūs ligi šiol nematyti žaidimai.

TĖVAI PRANCIŠKONAI visus artimų ir tolimų kolonijų lietuvius kviečia šioje šventėje dalyvauti.

Į LIETUVIŲ DIENĄ atvykti ne sunku. Iš Pittsburgho patogiausias 28 kelias. Iki vienuolyno eina ir dviejų linijų autobusai: Blue Ridge Lines, kurie išeina iš Greyhound stoties ir Ezio Bigi Line, kurie išeina iš Smithfield Str.

VISAIS REIKALAIS KREIPKITĖS: Franciscan Fathers, St. Anthony's Church, Box 246, Bridgeville, Pa., telefonas: Bridgeville 41.

KRAUS
THE JEWELER
V. J. KRAUZLYS, Savininkas
1816 Carson Street
PITTSBURGH 3, PA.
EVerglade 4850

Phone, FEderal 1622
HASER
Funeral Home
AMBULANCE SERVICE
Mes esame dėkingi už jūsų biznį
512 Chartiers Avenue
McKEES ROCKS, PA.

C. K. PIKIEL
General Insurance — Notary Public
Marriage Lincenses — Auto Licenses
Business Broker
WE SPECIALIZE IN TAVERNS
121 So. 22nd St. -:- Pittsburgh 3, Pa.
S. S., PITTSBURGH, PA.
Phone EVerglade 1-2300

Atvykę į South Side—
Visuomet atsilankykite į
FLORENT RODGERS CAFE
136 South 21st Street -:- Pittsburgh 3, Pa.
Malonesnės vietos niekur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

Iron City Clock Hospital
JOHN KAMARAUSKAS
Lietuvis Laikrodininkas
—Expert Repairers—
CLOCKS—WATCHES—JEWELRY
2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.
Tel.: AT. 7399

Phone HOmestead 3169 — Night Service HO. 5575-R
HOMESTEAD MAYTAG STORE
ALL MAKES OF WASHERS AND VACUUM SWEEPERS
Motors -:- Radios -:- Refrigerators -:- Belts and Brushes To Fit All Motors
PARTS and REPAIRS—ALL WORK GUARANTEED
602 Amity Street — Homestead, Pa.

A. L. WENSLOVAS
LIETUVIS GRABORIUS
LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Nauja moderniška koplyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą
Tel. HEmlock 1-0203
2128 Carson Street — S. S., Pittsburgh, Pa

Lietuvių Žinios

NORVEGIJA IR ŠVEDIJA PRIGLAUDĖ LIGONIUS

BALFo Pirmininkas Kan. Prof. J. B. Koncius, pasikalbėjime su Mr. Citroen, Hard Core Skyriaus Viršininku Genevoje, patyrė, kad IRO rodo didelio susirūpinimo, kur dėti atrankos likučius, kurie dėl nesveikatos negali į kitas šalis emigruoti. Tokių likučių tarpe yra senių, aklų, raišų, karo metu sužeistų, džiovininkų, nervų ir proto ligonių. Palikti juos Vokietijoje bei Austrijoje būtų nehumaniškas pasielgimas, nes tos valstybės turi pakankamai vargo su savaisiais vargšais ir tikėtis palankumo svetimiems tremtiniams tėra mažai vilties.

IRO darė visus galimus žygius ir kreipėsi į visas valstybes ir labdaros organizacijas, kad jos sutiktų priimti savo globon tam tikrą ligonių skaičių. IRO sutinka apmokėti visas transporto išlaidas ir dar gali suteikti jų įkurdinimui tam tikras sumas, pagal susitarimą. Vienos iš **pirmųjų valstybių**, kurios priėmė džiovininkus, aklus ir kitus paliegėlius, yra **Norvegija ir Švedija.** Vedami pasitarimai su Airija ir Danija, ten tikimasi taip pat patalpinti nors kiek ligonių.

NAUJAS "EGLUTĖS" NUMERIS

Visų taip laukiama, o ypač mūsų jaunųjų taip mėgiama "Eglutė" štai vėl pasirodė. Šis gegužės mėn. numeris gal kiek ir per ilgai ėjo, tačiau juk mielos "Eglutės" kelias ne rožėmis klotas. Tačiau, nors skaitytojai senai jos laukė, bet gavę negali ja atsidžiaugti. Šiame numeryje rašo: Alė Rūta Nakaitė (Saulės juokas), Stepas Zobarskas (Motinos juostos), Bitė (Vakaras Vilkienės trobelėje), Vyt. Tamulaitis (Svirplio muzikanto kelionės), Jonas Gailius (Kaip Alvytis į dangų ėjo), V. Čižiūnas (Tokia buvo Lietuva) ir kt.

Gražios poezijos pateikia Kotryna Grigaitytė, Aloyzas Baronas, Stasys Džiugas ir Albinas Vilniškis. Puikios vinjetės ir iliustracijos, gražiai vedami laiškų ir galvosukių skyriai "Eglutę" daro tokią mielą, jog baisu pagalvoti apie tuos vargšus vaikučius, kurie neturi laimės jos gauti. a.

$3000.00 PALIKIMAS LIETUVIŲ ŠALPOS REIKALAMS

Prieš kurį laiką uolus lietuvių šalpos reikalų rėmėjas kun. **Jonas Bakšys** prisiuntė BALFui $3,000.00 lietuvių šalpos reikalams. Minėtą sumą, tarpininkaujant kun. J. Bakšiui, paliko savo testamente senas Amerikos lietuvis, ročesterietis, velionis **Pranas Skirmontas.** Kun. Jonas Bakšys, velionies testamento vykdytojas, jau nuo pat BALF įsikūrimo labai nuoširdžiai rėmė Bendrąjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą ne tik moraliai, bet ir materialiai. Savo laiku tarpininkaujant jam, Rochesterio lietuviai surengė didelę "Tad Day", kurios metu buvo surinkta per 10,000 dolerių. Tas įvyko tais laikais, kai lietuviams tremtiniams Europoje materialė pagalba buvo ypatingai reikalinga. Ta Rochesterio lietuvių auka BALFui buvo didelė pagalba lietuviams tremtiniams. Negana to, kun. Jonas Bakšys aktyviai dalyvavo visoje BALF veikloje, panaudodamas savo darbą, energiją ir plačią įtaką šalpos veiklai plėsti ir didinti. Jo nenuilstamo darbo dėka Rochesterio lietuviai visuomet gražiai pasižymėjo lietuvių šalpos darbe.

Už tokį pasiaukojimą lietuvių šalpos reikalams visa BALF vadovybė ir, aišku, tremtyje esantieji lietuviai labai širdingai dėkoja gerb. kun. klebonui Jonui Bakšiui, nenuilstamam lietuvių šalpos reikalų gynėjui ir nelaimingųjų užtarėjui. Turime vilties, kad kun. J. Bakšys ir ateityje, nors ir labai užimtas įvairiais savo tiesioginių pareigų darbais, neužmirš ir tų lietuvių, kurie dar reikalingi Amerikos lietuvių pagalbos ir užtarimo.

BALF Centras

AMERIKIEČIŲ PAGALBA EUROPOJE

Amerikos piliečiai savanoriškai aukavo $126.048.000 per 1949 m. padėti gyventojams tremtiniams ir pabėgėliams Europoje ir kitur. Ši suma suaukota per 50 Amerikos Voluntary Agencies, kurios užsiregistruotos Stato Departamento Voluntary Advisory Committee on Foreign Aid, ir nieko bendro neturi su oficialia Jung. Valstybių valdžios pagalba.

Iš tos suaukotos sumos pinigais išsiųsta $78.177.155 ir už $47.870.945 visokių reikmenų ir įrengimų, amerikiečių paaukotų arba nupirktų Jung. Valstybėse.

Užsiregistruoti su Advisory Committee, pašalpos įstaigos turi užtikrinti, kad jokio pelno nedaro, kad jos užsiima darbais, kurie palengvina žmonių kentėjimus, kad tas organizacijas valdo Jung. Valstybių piliečiai, kurie dirba be algos ir kurių kontroliavimas užtikrina darbo teisingą atlikimą; kad jos neužsiima komercijiniais užsiėmimais arba politine propaganda.

Atskiros šalys per 1949 m. gavo — Australija — $4.097.233; Belgija — $1.357.483; Bulgarija — $6.674; Cyprus — $2.760; Čekoslovakija — $1.841.690; Danija — $10.074; Airija — $23.889; Suomija — $464.816; Prancūzija — $5.207.908; Vokietija — $21.465.112; Graikija — $1.882149; Malta — $900; Olandija — $1.262.626; Norvegija — $54.863; Lenkija — $4.462.871; Portugalija — $65.506; Rumunija $58.687; Rusija — $5.960; Ispanija — $37.439; Švedija — $11.231; Šveicarija — $8.864.074; Triestas — $217.124; Anglija — $2.061.471; Jugoslavija — $245.255; kitos valstybės Europoj $340.817.

SKAITYKIME "LIETUVIŲ ŽINIAS"

CLEVELANDO ŽINIOS

LIETUVIO BALSAS PASAULIO SĄŽINEI

Liūdnoji ir kruvinoji tautos sukaktis atitinkamai buvo paminėta ir Clevelande. Iškilmės, didžiam būriui lietuvių dalyvaujant, įvyko birželio 17 d. Lietuvių kultūriniame Darželyje. Minėjimo iniciatoriai buvo ALT Clevelando skyrius, Tremtinių Draugija ir Kultūros Fondas. Lietuvai laisvinti aukų surinkta 179.63 dol.

Be kitų kalbėtojų, ta proga kalbą pasakė ir **prof. Ign. Malinauskas.** Žemiau pateikiama jo kalbos santraukėlė.

"Skaudus momentas, kai tenka matyti marinamą brolį ar seserį, motiną ar tėvą. Dar skaudžiau matyti juos nužudytus arba žudomus. Bet skaudžiausia — matyti žudomą savąją tautą.

Birželio 14-ją dieną raudonoji Maskvos valdžia pradėjo žudyti visa lietuvių tautą. Ir pasirinko pirmai pradžiai tuos, kurie buvo lietuviškesni, veiklesni, iš kurių susilaukti sau pakalikų nebuvo jokios vilties. Taigi, birž. 14-ji diena yra lietuvių tautžudybės pradžia.

Ta pirmoji lietuvių tautos kalvarijų stotis buvo prieš devyneris metus; tų kalvarijų eiti buvo išgrūsta į pasaulio pakraščius 40.000 lietuvių, skirtų vergijai, alkiui, šačiui, niekinimui ir pagaliau mirčiai... Šiandien tas skaičius išaugo į 800.000. Bet lietuvių dvasios tas nepalaužė; apgaulei ir prievartai tauta galvos nenulenkė. Priešas atsitrenkė į pasauliui negirdėtą lietuvių atsparumą. Jie nesutiko garbinti sovietinės diktatūros ir tuo nepirko niekingos taikos, puvėsių ramybės. Jie pasirinko vargą, kančią, mirtį, bet užtai pasiliko ir dvasios laisvę, dvasios didingumą. Prasidėjo žiauriausia ginklo ir dvasios kova. Mes atsidūrę laisvajame pasauly, su giliu susirūpinimu, bet ir su tautiniu pasidžiavimu pergyvename lietuvių tautos laisvės kovos kančias. Mūsų tėvų brolių ir seserų, viso mūsų kovojančio jaunimo ir net vaikų kraujas šaukia ir mus visus būti tos kovos aktingais dalyviais. Taigi įsipareigojame visur ir visada kreiptis į laisvojo pasaulio sąžinę ir jai priminti bei aiškinti visiškai nekaltai užpultos, prievartaujamos ir žudomos lietuvių tautos golgotą. Teišgirsta kurtieji ir tepraregi aklieji, kad anapus geležinės uždangos už savo laisvę kovojančių tautų krauju ir kančiomis nedera pirkti gėdingos taikos. Dėkime pastangas sužadinti laisvojo pasaulio žmogaus valią, kad ji įgautų bent dalelę tos dvasios, kurią turi už geležinės uždangos laisvę ginąs žmogus. Duosnia pinigine duokle nuolatos remkime tautos laisvės kovą.

Tenelieka nė vieno lietuvio neprisidėjusio tautai laisvinti įnašu, kuris nėra auka, o tik lietuviškoji prievolė.

Pagaliau, malda bei jautriu prisiminimu junkimės su savo tėvynainiais, kenčiančiais Sibire, Užuraly ir kituose aimanuojančio pasaulio pakraščiuose"... **M. D.**

Kultūrinių darželių jubiliejus

Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos skyrius savo neseniai įvykusiame susirinkime išklausė raportą iš Darželių Lygos veiklos, kurį padarė p. Ona A. Mithaliac. Ji kvietė visus lietuvius aktyviai veikti, nes šiemet sukanka 25 metai nuo kultūrinių darželių įsteigimo. Šio jubiliejaus tinkamu minėjimu susirūpinęs net pats Clevelando majoras T. Burke ir kiti miesto valdybos nariai.

Paskutiniuose posėdžiuose, kurie įvyko majoro būstinėje ir kuriuose dalyvavo įvairių tautų atstovai, majoras pareiškė, jog kultūrinių darželių pagražinimui ir kitiems reikalams yra paskirta didelė pinigų suma. Jis taip pat pakvietęs iškilmėse dalyvauti Ohio gubernatorių A. Laushke ir patį prez. Trumaną.

Tarptautinių kultūrinių darželių šventės minėjimas prasidės liepos 22 d. 4 val. po pietų. Amerikiečių darželyje bus atidengtas Lincolno biustas ir atlikta kita programa. (Amerikiečių darželis yra visai prie Superior gatvės, tarp E. 99 ir 103 gatvių).

Po visų iškilmių, vakare, 6 v. Tudor Arms, E. 107 Cornegie Ave., įvyks vakarienė. Visi lietuviai prašomi abiejuose parengimuose kuo gausiau dalyvauti. Jei lietuvių į vakarienę susirinks didelis būrys, užimsime ilgiausią stalą. Bilietus galima gauti pas pirm. J. Brazauską ir iždininką P. Muliolį, kurie apskritai daug dirba Darželių Lygai.

Liepos 23 d. iškilmės įvyks vengrų darželyje. Ten programoje dalyvaus ir "Čiurlionio" ansamblis.

Visi lietuviai dar kartą nuoširdžiai kviečiami iškilmėse ir vakarienėje kuo gausiau dalyvauti.

Koresp. P. G.

PRIMICIJOS ŠV. JURGIO BAŽNYČIOJ

Clevelandiečių lietuvių šeimos sūnus **kun. Kęstutis Mičiulis** pereitą sekmadienį atlaikė savo primicijas Šv. Jurgio bažnyčioje. Jaunajam kunigui Šv. mišiose asistavo jo studijų draugai, o pamokslą pasakė **kun. kleb. V. Vilkutaitis.** Pirmųjų Šv. Aukos iškilmių grožį papildė ir parapijos choras, vedamas muz. **Prano Ambrazo.** Prieš mišias sugiedota Fr. X. Witt "Veni Creator", pamaldų metu choras išpildė dar neseniai naujojo chorvedžio paruoštas J. G. Zangel Šv. Liudviko mišias, iškilmingąjį L. Boethoveno "Garbė Aukščiausiam", įspūdingąjį M. Fielke "Šventas", jautriąją J. Dambrausko "Maldą už Tėvynę". Sol. **V. Jurgelis** puikiai sugiedojo Haendel "Dievui didi garbė". Iškilmingosios pamaldos buvo užbaigtos Č. Sasnausko "Marija, Marija". Beveik dvi valandas užsitęsusios iškilmės buvo kartu tartum ir gražus bažnytinės muzikos koncertas.

Po mišių primiciantui pagerbti buvo iškilmingai pietūs parapijos salėje, vėliau jaunasis kunigas bažnyčioje suteikė tikintiesiems palaiminimą, o vakare buvo priėmimas.

Kun. Mičiulis (Alphonsus Mitshel) yra Jėzaus ir Marijos širdžių vienuolijos (SS. CC.) narys. Mokslus baigė Vašingtono kunigų seminarijoje. Pagal amer. kat. laikraščio pranešimą, jaunasis kunigas greičiausiai bus paskirtas dirbti prie Rytų kraštų misijų reikalams skiriamo laikraščio.

Primicianto tėvai tebegyvena Clevelande.

Įdomu pažymėti, kad plačiai skaitomas Clevelando dienraštis **"The Cleveland Press"** pirmadienio laidoje vedamųjų skyriuje įsidėjo ilgesnį Frank Stewart straipsnį, pavadintą "Pašalietis užeina į bažnyčią", kur aprašo jo patirtus įspūdžius iš primicijų, duoda Šv. Jurgio parapijos istorijos. Paklaustas, kaip patiko choras, žurnalistas atsakė, kad ji galima priskirti prie geriausių, kokių jis esąs girdėjęs Clevelando diocezijoje.

TRUMPAI

Čiurlioniečiai užbaigė sezoną

Birželio 25 d. Čiurlionio ansamblis, užbaigdamas sezoną. Lietuvių salėje suruošė užbaigtuves ir sponserių pagerbimą.

Prasidėję Lietuvių salėje užbaigtuvės pasibaigė reto jaukumo gegužine, kurią gaubė maloni ir linksma nuotaika. Skanūs lietuviški valgiai, tautiniai šokiai, muzika, dainos, žaidimai visus dalyvius kelioms valandoms nukėlė į Nemuno pakrantes...

"Dainos" piknikas

"Dainos" choro piknikas įvyks liepos 2 d. J. Chapienės rezidencijoj, 17903 Dorchester St. Piknikui jau dabar energingai rengiamasi. Jis prasidės lygiai 2 val. po pietų. Choristai ir visi kiti maloniai kviečiami atsilankyti ir jaukiai praleisti sekmadienio popietę.

ALT skyriaus susirinkimas

Liepos 6 d. (ketvirtadienį) 7 val. vakare Šv. Jurgio parapijos mokyklos patalpose įvyks svarbus susirinkimas. Visi nariai kviečiami atsilankyti, nes yra svarbių reikalų apsvarstyti. Posėdyje prašomi dalyvauti ir skyriaus tikslams pritarią asmenys.

Gražus piknikas

Birželio 25 d. įvykęs naujosios parapijos piknikas buvo gausus žmonėmis ir tkrai šaunus. Bažnyčios ir seserų namo statybai liko gražaus pelno.

MD.

NAMŲ APŠILDYMAS

DABAR yra patogiausias laikas apsirūpinti namų apšildymu. Mes parduodame ir įrengiame automatiškus moderniškus Gaso Furnasus, įdedame automatiškus Barber Burnerius į angliais kūrenamus furnesus ir įvedame automatiškus gazu vandenio šildymui tankus.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE
Gas and Electrical Appliances
Frank M. Orpse-Urbšaitis, Ved.
6921 Wade Park Avenue
Tel. UT. 1-2750
Nakčia ir sekmadieniais PO. 9548

MULIOLIS
INSURANCE
and
REAL ESTATE
6606 Superior Avenue
CLEVELAND, OHIO

7123 Wade Park -:- Cleveland 3, Ohio -:- HE 1-8250
"FOR FINER FLOORS"
F R A N K B I C K O F F & C O.
Didelis pasirinkimas visokių linoleumų, kitokių grindims patiesalų, geriausių ir prastesnių, o taip pat ir guminių; Du Pont įvairių rūšių dažų. Ateikite ir pasirinkite, arba skambinkite telefonu. Pageidaujantiems atsiųsime pavyzdžius. Nuoširdus patarnavimas.

P. J. KERŠIS
609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773
Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašaliniuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos (insurance) reikaluose gausit geriausį patarnavimą.
Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgečio.
Patarnavimas ir išpildymas garantuojama.
Kada gaisras sugadina ar apdegina tamstų namą ar fornėčius, dėl pilno jų apkainavimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS
LITHUANIAN FUNERAL HOME
(Jakubauskienė—Laisniuota Laidotuvių Direktorė)
Visiems lietuviams norintiems mūsų
kambarius laidžiame naudoti dykai
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsite teisingą patarnavimą. Simpatiškas, mandagus, greitas ir geresnis už kitų patarnavimas. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulig jūsų pasirinkimo. Telefonuokit:
ENdicott 1763
6621 Edna Avenue **Cleveland, Ohio**

NAUJAS LIETUVIŲ TRANSPORTAS

Apie 1950 m. birželio 25 d. laivu "GENERAL HEINTZELMAN" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Adomaitis, Magdalena, 31 Jefferson St., Worcester, Mass.

Andriulis, Vytautas, 5521 S. Woolcott Ave., Chicago, Ill.

Alekna, Jokūbas, Bronislava, 5717 S. 33rd St., Omaha, Nebr.

Badauskas, Jonas, 270 Cottage St., Athol, Mass.

Ciplys, Antanas, 56 N. Locust St., Easton, Pa.

Dačys, Antanas, 939 W. 33rd St., Chicago 8, Ill.

Gražulis, Pijus, 5 Ash St., Worchester, Mass.

Jankauskas, Aleksas, Felicija, Aleksas, Romaldas, Vytautas, St. Joseph Evangelish Parish, Fairfield, Mont.

Juodišius, Marcelė, Vytautas, 4414 S. Washtenaw Ave., Chicago 32, Ill.

Kielius, Gediminas, 4644 So. Marshfield Ave., Chicago, Ill.

Kiulys, Eva, Martinas, Chicago, Ill.

Kontrauskas, Stasys, Zuzana, 3410 "U" St., Omaha, Nebr.

Kvasauskas, Jonas, Magdė, Rt. 1, Box 439, Antioch, Ill.

Kripaitis, Stasys, Julia, 714 W. 30th St., Chicago 16, Ill.

Lengvinas, Jonas, 4319 Greenwood Ave., Chicago, Ill.

Leonavičius, Jonas, Sofija, 31 Jefferson St., Worcester, Mass.

Mačiukaitė, Ida, 684 E. 6th St., So. Boston, Mass.

Markevičius, Vytautas, Aldona, Gediminas, Algirdas, 3922 Adler St., E. Chicago, Ind.

Matulevičius, Petras, Rt. 1, Box 439, Antioch, Ill.

Maziliauskas, Stasys, Jadvyga, 43 Moultrie St., Dorchester, Mass.

Mercevičienė, Teresė, 622 N. 7th St., Philadelphia 23, Pa.

Mikalauskas, Petras, 3352 "U" St., Omaha, Nebr.

Oleskevičius, Bernardas, Rita, 3280 Wabash Ave., Chicago 47, Ill.

Pacevičienė, Monika, Chittenden City, Vt.

Petrauskas, Stasys, 6150 Concord Ave., Detroit 11, Mich.

Petravičius, Leonas, 51 W. Warren Ave., Detroit 1, Mich.

Pilipavičiūtė, Rita M. 5717 S. 33rd St., Omaha, Nebr.

Puodžiūnas, Petras, Ona, Laima, Mirdza, Sigitas, Zidonija, 726 Syville Ave., Eddystone, Pa.

Sabalys, Algirdas, 52 Henry St., Stamford, Conn.

Sakalauskas, Karolina, 405 Mountain Ave., Portage, Pa.

Surdukevičius, Matas, Ona, 156 Wycoff Ave., Brooklyn 27, N. Y.

Tekorius, Jurgis — P., Zofija, Algimantas, Idija — Z., Anna — Editha, Antanas A., RR 17, Box 426, Indianapolis, Ind.

Tonski, Janina, Pawel, Reed Farm, Valley Cottage, N. Y.

Vec — Žemelis, Kristopas, Ida, Eleonora, 233 Elm St., Newark 5, N. J.

Vyšniauskas, Alfonsas, 510 Elmgrove Rd., Rochester 11, N. Y.

Žilius, Velys, 21 W. 90th St., New York, N. Y.

Zubrytė, Amelija, 3411 York St., Munchall, Pa.

Izokaitytė, Ona, 131st and Bell Rds., Orland Park, Ill.

Izokaitytė, Marija, 131st and Bell Rds., Orland Park, Ill.

Latonas, Marija, 14227 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Liozeris, Mikas, Elzė, Gertrudė, Jonas, Westville, Ind.

Vasiliauskaitė, Agota, 4519 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill.

BALF Imigracijos Komitetas

LAIC prašo siuntinėti iškarpas

Stambiausieji laikraščių iškarpų rinkimo biurai nepajėgia pilnai surinkti tik vienos didelės valstybės spaudos atsiliepimus vienu ar kitu klausimu. Antra vertus, toksai aptarnavimas brangiai kainuoja.

Todėl, LAIC prašo visus politine akcija sudomintus lietuvius siuntinėti vietos spaudoje ir žurnaluose pastebėtus straipsnius apie Lietuvą ir lietuvius, lietuvių ir baltiečių pastangas ir kovas, apie įvykius surištus su Lietuvos išlaisvinimu. Persiunčiant prašome nurodyti laikraščio vardą, vietovę, datą ir puslapį. Iškarpas siųst šiuo adresu: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

AMERIKOS LATVIAI SUKRUTO

New York (LAIC) — Latvian Relief žiniomis, ligi š. m. gegužės 15 d. iš 165,945 vizų latviai gavo 21,825 — arba 13% visų vizu. Ligi rudens tikimasi įvežti apie 30,000 latvių.

Neseniai Washingtone įvykusiame pasitarime nutarta apvienyti latvių organizacijas ne tiktai šalpos, bet ir politinei veiklai. Centru numatomas New Yorkas, kur jau susidarė komitetas ir išeina savaitraštis "Laiks". Betgi, mūsų ALT pavyzdžiu, centraliniame organe bus atstovaujamos kitos stambesnės kolonijos.

Birželio 17 d. Latvių Jungtinis Komitetas pasirodė pirmuoju viešuoju žygiu: Brooklyno Park Slope bažnyčioje ir salėje surengtas "baisaus birželio" paminėjimas. Naudodamies ALT memorandumų mintimis, latviai priėmė panašias rezoliucijas — reikalauja atsteigti Latvijos, Lietuvos ir Estijos nepriklausomybę, pradėti Amerikos Balso transliacijas tų trijų tautų kalbomis, ratifikuoti genocido konvenciją.

VISUOMENĖS, KULTŪROS ŽURNALAS NEMUNAS,

skiriamas Dr. K. Griniui pagerbti, išeis padidintas liepos mėnesį. Raštus ir nuotraukas prašoma siųsti iki liepos mėn. 15 dienos Nemuno redakcijai: 2140 Brick Ave., Scranton, Pa.

Nemuno redakcija maloniai prašo senesniosios kartos tautiečių parašyti atsiminimų, liečiančių Dr. K. Griniaus veiklą spaudos draudimo ir Varpo laikais.

Nemuno redakcija